

DIRVA

Nr. 26

Kovo-March 2, 1960

Cleveland, Ohio

JAV NEPAISYS SOVIETINIŲ VARŽYMU

JAV nutarė atnaujinti transportinių lėktuvų skridimus į Vakarų Berlyną di-desniame, negu 10,000 pėdų aukštyje, kurį praeitais metais rusai buvo nustatę riba Vakarų valstybių lėktu-vams.

Kaip iš Washingtono pa-tirama, tuo reikalu jau esą susitarta su kitais Vak. Berlyną okupuojančiais są-jungininkais — Britanija ir Prancūzija, tačiau rusų įstaigos Rytų Vokietijoje dar nebuvo spėtos apie tai painformuoti, kai žinia pra-siskverbė viešumon. Stebė-tojai tiki, kad rusai tokį JAV nutarimą atmesia, kai tik jiems bus apie tai ofi-cialiai pranešta.

Vakarų nutarimą nepai-syti sovietų nustatytų aukš-čio lubų lėmė kariniai ir po-litiniai motyvai.

Kariškai, ypač JAV avia-cija, kuriai pavesta aprū-

pinti ir ginti sąjungininkų igulas Vakarų Berlyne, sa-vo misiją nori atlikti kuo ekonomiškiau ir kuo leng-vesnėmis sąlygomis. Kai kurių naujesnio tipo lėktu-vų operavimas yra žymiai ekonomiškėsiškesnis didesniuose aukščiuose, be to, įvairiu-se aukščiuose dažnai esti skirtingos ir atmosferinės sąlygos, lengvinančios ar sunkinančios skridimą.

Politiniu požiūriu, sąjun-gininkai nori pabrėžti, kad jie tebeturi laisvą prieimą Vakarų Berlynan visais anksčiau sutartais ruožais be jokių varžymų.

Praeitais metais dėl so-vietų bandymų apriboti JAV transportinių lėktuvų skridimo aukštį buvo įvykę keletas mažesnių incidentų. JAV pasiuntė Maskvai pro-tesą pažymėdama, kad ji niekada nepripažino ir ne-pripažins varžymų, bet ku-

riam laikui atsisakė naudo-ti naujosius C-130 trans-portinius lėktuvus, dėl ku-rių bandomųjų skridimų ir buvo kilę kivirčiai. Iš dabar-tinio JAV nutarimo daroma išvada, kad Berlyne esančių sąjungininkų igulų aprūpi-nimo tarnybai netrukus bus pradėti naudoti vien C-130 lėktuvai.

Nors, kaip jau minėta, daugelis stebėtojų tiki, kad sovietinės įstaigos atmes Vakarų valstybių nutarimą, tačiau abejojama, ar Mask-va naudos jėgą. Manoma, kad Chruščiovas vengsias bet kokių padėties aštrini-mų prieš artėjančią viršū-nių konferenciją ir prez. Ei-senhowerio vizitą Rusijon.

Iš kitos pusės, nematoma jokių ženklų, kurie rodytų, kad Chruščiovo linija Vo-kietijos atžvilgiu švelnėtų: jis vis tebekalba apie sepa-ratines taikos sutartis su suskaldytos Vokietijos dali-mis. Iš jo pareiškimo Indo-nezijoje aiškėja, kad jis to-kios sutarties pasirašymu su Rytų Vokietija tikis anuluoti visus karo meto ir pokario susitarimus, lie-čiančius Vokietiją, ir Va-karų Berlyną laikyti sovie-tinės zonos dalimi.

AR DIDELĖ KOMUNIZMO GRĖSMĖ PIETŲ AMERIKOJE?

JAV senato užsienių santykių pakomisė amerikinių respublikų reikalams paskelbė studiją apie komunizmo grėsmę Lotynų Ame-rikos kraštuose. Joje sakoma, kad komunizmo pavojus P. Ame-rikoje esąs pastovus, bet "bend-rai imant, mažo masto".

Joje sakoma, kad 1947 m. P. Amerikos kraštuose buvo 600,000 partijos narių, o šiuo metu akty-vių komunistų esą tarp 210 ir 230 tūkstančių. Bet iš kitos pu-ės, tarptautinio komunizmo tiks-las Lotynų Amerikoje esąs ne di-delis narių skaičius, bet paruo-šimas disciplinuotų kadry, kurie būtų infiltruojami į darbo uni-jas bei studentų organizacijas ir, įtakodami įvairias politines koalicijas, išnaudotų ekonomi-nius sunkumus bei politinį ne-pastovumą.

Tų kadry paruošimui Maskva kasmet išleidžianti po 100 mil. dolerių.

Prekyba su sovietiniu bloku, kurios 1954 m. veik visai nebu-vo, per penkerius metus pasiekusi 700 mil. dol., bet tai tesu-darą tik 2-4% visos Lotynų A-merikos prekybos.

Sovietija pasiūliusi ekonominę pagalbą, bet tuo tarpu kreditai tesiekia tik 241 mil. dol. -- po 100 mil. Kubai ir Argentinai ir likutis Brazilijai.

Didžiausias įtampas JAV ir Lo-tynyų Amerikos santykiuose suke-lią ne komunistai, bet JAV ne-pakankamas dėmesys ir nepajė-gimas suprasti Lotynų Amerikos problemų.

Taip sakoma JAV senato pako-misės studijoje. Bet pastebėti-na, kad joje operuojama senes-niais duomenimis ir neatkreipia-mas įsakmus dėmesys į pasku-

tiniuosius mėnesius, kada, po Kubos perversmo ir "Dovydo sto-vyklos", ten suaktyvėjo ne tik komunistų veikla, bet ir kai kurių kraštų pastangos susibičiulianti su Sovietija. To laikotarpio ba-lansas duotų kitokį vaizdą.

Trumpai iš viso pasaulio

* IŠ BRITŲ karinio laivo, at-vykusio į Newarką, išvogti la-bai slapti dokumentai. Vagystė galinti priversti keisti visą britų laivyno kodą.

* JAV senate pradėti debatai, kurie be pertraukos tęsis dieną ir naktį, kol bus prieita prie balsavimo dėl pilietinių teisių įstatymo. Tuo norima palaužti pietiečių senatorių "filibusterį" --tradicinį pietiečių ginklą, kai jie, be ribos išstėdami debatus, neleidžia senatui balsuoti. Pa-vargusiems senatoriams bus lei-džiama miegoti posėdžių salėje.

* ITALIJOJE vyriausybės kri-zė dar labiau susikomplicavo, kai senato pirmininkas pareiškė savo rezignaciją prieš pat pre-zidentui Gronchi pradedant pasi-tarimus su politinių partijų ly-deriais.

* BRITANIJOS vyriausybė griežtai atmetė Gvatemalos notą, reiškiančią pretenzijas į Britų Hondurasą ("Dausuvą").

* JAV sutiko derėtis su Kuba, bet ne tomis sąlygomis, kurias premjeras Fidel Castro buvo išdėstęs savo notoje. Castro sa-vo notoje buvo siūlęs pradėti pasitarimus, JAV iš anksto pa-sižadant nekeisti Kubos cukraus importo kvotos.

Ivykusiose apygardinėse tinklinio ir krepšinio pirmenybėse Clevelande, ALT atstovas K. Žiedonis įteikia pereinamąjį taure Žaibo klubo tinklinio komandos kapitonui Liutkui. Į žaidynes buvo susirinkę apie 200 Clevelando, Detroito ir Chicagos sportuojančio jaunimo atstovų.

Dirvos nuotrauka

APYGARDINĖSE PIRMENYBĖSE PIRMOSIOS VIETOS TEKŲ CLEVELANDO IR CHICAGOS SPORTININKAMS

Vasario 27-28 d.d. Clevelande prarastos Vidurinių Vakarų sporto apygardos pirmenybės sutraukė rekor-

dinį dalyvių skaičių. Jose varžėsi Chicagos, Clevelando ir Detroito sportininkai.

Vyrų krepšinio varžybų laimėtoją sprendė drama-tiška Chicagos ASK Lituanicos ir Clevelando LSK žaibas kova. Šių baigminių krepšinio rungtynių laikas baigėsi lygiomis. Pratešime, vos tik vieno taško persva-ra, ASK Lituanikai pavyko nugalėti Clevelando jaunuosius krepšininkus. Galutinė pasekmė 63:62. Trečioji vie-ta atiteko Chicagos LSK Neriai, o ketvirtoji Detroito LSK Kovui. Vyrų krepšinyje buvo septyni varžovai.

Vyrų ir moterų tinklinyje, kaip ir buvo tikėtasi, pirmosios vietos teko Clevelando LSK Žaibui. Antra-sias vietas užėmė Chicagos LSK Neris.

Pirmenybių metu clevelandietė Stefa Juodvalkytė ir chicagietis Jonas Valaitis paskelbti iškiliausiais

1959 m. apygardos sporti-ninkais. Jiems įteiktos V. V. Sporto Apygardos Komite-to vardu metalinės plaketės. Pirmenybių metu daugiau-siai surinkęs taškų krepši-ninkas Algis Varnas apdo-vanotas specialia dovana.

Vasario 27 d., šeštadienį, sportininkai dalyvavo Clevelando Vysk. M. Valan-čiaus Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komiteto ir spor-tinių varžybų rengėjų bendrai rengtame koncerte-pasilinksminime. Čia koncerti-nę programą atliko Čiurlio-nio Ansamblio pramoginis vyrų oktetas, vedamas Ryto Babicko, baletu šokėja Te-resė Stasaitė ir Lituanisti-nės Mokyklos mergaičių kanklių ir dainos ansamblis, vedamas Onos Mikulskienės.

Apygardines pirmenybes pravedė V. V. Sporto Apy-gardos Komitetas, talkinin-kaujant Clevelando LSK Žaibui. P. Ptr.

Britų optimizmas dėl gynybos

Britanijos gynybos ministeris Harold Watkinson įspėjo Soviet-tiją, kad ir bet kuri netikėta jos ataka prieš Vakarus neapsaugotų jos nuo karališkosios aviacijos "masinio ir baisaus atkeršijimo".

Tas įspėjimas buvo padarytas Žemųjų Rūmų debatuose dėl gynybos programos. Watkinsonas pastebėjo, kad Vakarų apsi-ginklavimo būklė esanti geresnė, negu kai kurie amerikiniai pesi-mistai ją vaizduoja.

Britų V-bombonešiai, palaips-niui apginkluojami Mėlynojo Plieno vairuojamomis bom-bomis, vaidina "be galo svarbią" rolę branduolinio karo atgrasini-me. Esą, nedaug žmonių įsivaiz-duoja "begaliniai baisią V-bom-bonešių jėgą ir įnašą Vakarų branduolinei stiprybei".

Viena ministerio optimistišku-mo priežastis esanti ta, kad Bri-tanija dabar turinti "pakankamus rezervus" visų rūšių branduo-linių ginklų. Antra, pagrindiniu V-bombonešių (Vulcan, Victor, Valiant) apginklavimu palaipsniui įvedama vairuojamoji Mėlynojo Plieno atominė bomba; jos skri-dimo radiusą ministeris saugumo sumetimais atsisakė paminėti. Trečia optimizmą kelianti prie-žastis esanti Yorkshire statoma balistinių raketų ankstyvojo įspė-jimo sistema, kuri duos pakanka-

mai laiko bombonešiams pakilti į orą, tuo būdu išvengiant su-naikinimo ant žemės.

Amerika ir Argentina sieks teisingos taikos

* PREZ. EISENHOWERI Či-lėje sutiko keli šimtai tūkstan-čių gyventojų, nepaisydami kai kurių pastangų sudrumsti iš-kilmes. Prieš išvykdamas iš Ar-gentininos, prez. Eisenhoweris drauge su Argentininos prez. Fron-dizi paskelbė bendrą deklaraci-ją, kurioje įsipareigojama sti-printi pastangas siekti teisingos ir pastovios taikos visoms tau-toms ir kelti gyvenimo lygį P. Amerikos kraštuose. Stebėtojų žodžiais, prezidento vizitas su-stiprinęs JAV draugystę su Ar-gentina iki tokio laipsnio, kokio dar nėra buvę abiejų kraštų san-tykių istorijoje.

* VAKARŲ VALSTYBIŲ pasi-ruošimuose kovo 15 prasidedan-čioms nusiginklavimo deryboms su sovietinio bloko kraštais vis dar nepajėgiama susitarti su prancūzais, kurie tebėra užsi-spyrę susidaryti savą branduoli-nių ginklų arsenalą ir nėra linkę mažinti savo kariuomenės, kurie jiems esanti labai reikalinga šiaurinėje Afrikoje.

VIRŠUJE: Vasario 16 Gimna-zijos patalpose dešimtmečio pro-ga buvo atidengta aukotojams pa-gerbti lenta. Prie lentos, kairė-je, gimn. direktorius dr. J. Gri-nius.

KAIRĖJE: Vasario 16 Gimna-zijos mokinių choras, vadovauja-mas mokytojo Motgabio, atlieks gimnazijos dešimtmečio su-kakties minėjime meninę prog-ramą.

* INDONEZIJJOJE Chruščiovas pasirašė sutartį, padidindamas sovietų kreditus tam kraštui dar 250 mil. dolerių. Stebėtojai sako, kad paskola duodama su sąlyga, jei Indonezija išliks "neutralia". Bendra sovietinių kreditų suma Indonezijai nuo 1956 m. siekia 368 mil. dol.

W. Witkaus paveikslas "Prieplauka", išstatytas Liet. Dailininkų Sąjungos rengiamoj parodoj Chicagoje, Jaunimo Centre.

Kruvinieji Kremliaus pirštai

Kaip bolševikai žlugdė rusų emigrantų veikla

Rusijos pilietinis karas baigėsi baltųjų armijų pralaimėjimu. Pietų Rusijoje dar aidėjo paskutiniai baltųjų pasitraukimą priden-gia šūviai. Armijų likučiai paskubomis krovėsi į karo laivus Juodojoje jūroje. Kadaiše galingos caro imperijos karo laivyno vilkstinė su perkrautais laivais lėtai slinko Bosforo sąsiauriu ir Viduržemio jūra, kol įplaukė į Prancūzijos valdomą Bizertos uostą.

Prancūzija tada dar tebebuvo Rusijos sąjungininkė. Todėl bėgančių nuo komunistų rusų karo laivai ir jais plaukusi kariuomenė, su tiršta civilių moterų ir vaikų priemaisa, be trukdymų buvo įsileisti į Bizertą. Iš ten visais įmanomais keliais pabėgėlių banga pasuko į Prancūziją, kur daugiausia susispietė pačioje sostinėje, Paryžiuje.

Keista buvo tada matyti Paryžiaus gatvėse carinėmis rusų uniformomis apsirengusius karininkus, kareivius ir gailėstingąsias seseris. Paryžius atrodė lyg iš dalies būtų caro armijos okupuotas. Karininkai vaikščiojo gatvėmis su prisijuostais kardais, o kareiviai drausmingai juos sveikindavo. Daugelio krūtines puošė šv. Jurgio kryžiai, kuriuos jie gavo už narsumą kovose su Rusijos ir Prancūzijos bendrais priešais — Vokietija ir Austro-Vengrija.

Kai kurie buvo kovose sužeisti. Kiti ėjo lazdomis pasiramšiuodami. Visų akyse buvo kančios, ryžto ir neaiškios vilties kibirkštėlės. Vaizdas buvo tragiškas, ir vietiniai gyventojai juos palydėdavo užuojautos žvilgsniais.

Rusai visomis jėgomis stengėsi išlaikyti savo ka-

KOSTAS UOGEIKA

rines formacijas. Susiradę didesnius namus, gyvendavo ištisais kariniais padaliniais, kaip kareivinėse. Vadaidėjo visas pastangas kiek galima ilgiau išlaikyti karius kompaktinėje masėje. Nes turėta dar vilties, kad didieji sąjungininkai — Amerika, Anglija ir Prancūzija padarys intervenciją, kad pašalins Rusijoje beįsigalintį raudonųjų režimą. Buvo laukiama dienos, kada vėl bus galima griebtis ginklo ir sugrąžinti laisvę ir taiką milžiniškuose Rusijos imperijos plotuose. Tikėtasi stebuklo! Deja, jis neįvyko...

Didieji sąjungininkai, kuodė pabėgėlius gražiais pažadais, kartais pinigais ar kuo kitu sušelpdavo, ir tai buvo viskas. Laikas veikė pabėgėlių nenaudai. Kariai pamažu pakriko ir persimetė į civilinį gyvenimą. Prancūzija, ypač Paryžius, prigūžėjo rusų aristokratų, valdininkų, miestelėnų, darbininkų ir ūkininkų. Jų tarpe maišėsi ir buvusių caro "ochrankos" bei policijos pareigūnų. Buvusių Rusijos aristokratų dauguma, visokie kunigaikščiai, grafai ir baronai, ypač kurie turėjo užsienio bankuose pinigų, ar sugebėjo bebėgdami išsivežti aukso ar brangenybių, nerūpestingai gyveno ir švaistė išteklis. Jie svajojo, kad štai, dar meteliai, kiti, ir jie vėl grįš į Rusiją, vėl bus caras, prie kurio sosto gaus šiltas vietas. Neilgai toji "šventė" teuztruko; pasibaigė pinigai, auksas ir deimantai. Teko griebtis bet koki darbo, nes gresė alkanos dienos.

Raudonųjų valdžia galutinai įsitvirtino Maskvoje

ir užmezgė diplomatinis santykius su Prancūzija. Gausi sovietų diplomatinė misija, atsigabenusi iš Rusijos didelį būrį darbininkų-specialistų, skubiai statė milžiniškus rūmus savo ambasada pačiame Paryžiaus centre. Pasibaigus statybai, darbininkai grįžo atgal į Rusiją. O jų vieton sovietų atstovybės rūmai prisiplūdė dar gausnėsiu būriu "diplomatinių pareigūnų", su žiauriais veidais ir pykčio bei neapykantos pilnomis akimis. Be paradinio ir kt. durų, į sovietų atstovybės rūmus vedė dar paslaptinę geležinį vartai, dieną ir naktį saugomi iš vidaus pusės. Atstovybės personalas atrodė gana veiklus, nes atstovybės mašinos nuolat siuvo ten ir atgal.

Nesnaudė ir rusų emigrantai. Paryžius knibždėte knibždėjo įvairiomis antibolševikinėmis organizacijomis ir komitetais. Visos šios organizacijos buvo apsiėjungusios po viena bendra vadovybę, kurios priešakyje stovėjo gabus ir energingas caro laikų generolas Kutepovas. Pastarajam vadovaujant, organizacijos augo nariais ir finansiniu pajėgumu. Buvo leidžiama sava spauda, brošiūros, steigiami kursai, veikė savišalpa. Visos tos veiklos galutinis tikslas buvo išvaduoti Rusiją iš bolševikų vergijos.

Netrukus tų organizacijos narių tarpe prasidėjo kivirčiai, nes u gyvenimas. Atsirado anoniminių laiškų, pilnų šmeižto ir skaudžių užgauliojimų atskirų, žymesnių vadų adresu. Kažkokia paslaptinė ranka stengėsi suskaldyti pabėgėlius, sukelti vienų neapykantą prieš kitus. Kaimesniuose rusų laikraščiuose pasipylė serijos straipsnių, kiršinančių pabėgėlių visuomenę prieš jos vadus. Buvo aišku, kad stengiamasi suardyti emigrantų organizacijas.

Generolas Kutepovas savo žmonijų tarpe turėjo gabių vyrų, savo laiku dirbusių caro policijoje ar karo žvalgyboje. Jie buvo susitarę pasipriešinti ardovajam darbui. Betyrinėjant, besekant, paaiškėjo, kad visi pabėgėliams pražūtingos veiklos siūlai veda į sovietų ambasados rūmus. Raudonieji čekistai, prisidengę diplomatinės neliečiamybės skraiste, turėjo neribotą galimybių, o Maskva jų išlaidoms pinigų negailėjo.

Žvalgybų kova

INCIDENTAS TARP DVIEJŲ LENKŲ DIPLOMATŲ

Dabar akimirksniui iš Wiltshire radaro stoties persikelkime į Londoną, nes tai, kas tuo metu dedasi prabangiame name prie Cadogan skvero, yra glaudžiai susiję su įvykiais Wiltshire. Visame name gyvena lenkų pasiuntinybės tarnautojai, priklausą prekybos skyriui.

Tą vasaros pradžios vakarą Mieczyslaw Reluga, vienas iš lenkų prekybos attache, yra išvykęs. Jis iškeliavęs tarnybiniais reikalais ir tik kitą vakarą grįš atgal.

Relugos žmona Melina anksti paguldė ketverių metų sūnų Ričardą ir dvejų metų dukrelę Margaritą. Nes ji puošniame bute nėra viena. Salione, ant sofos, sėdi diplomatas Wladyslaw Duda. Stalas padengtas dviem. Tarp ledų aušta šampano bonka.

Duda yra aukštas, plačiapetis vyras — tokios išvaizdos, kuri paprastai vyrus atstumia, o moteris traukia. Jo veidas paraudęs. Jis garsiai kalba.

Melina — smulki, tamsiaplaukė moteriškė, nuolat ji turi prašinėti, kad kalbėtų tyliau, nes pabudinsiąs vaikus.

--Tad tu manai, kad tavo vyras net neišvykęs į Bathą? -- klausia Duda.

Melina dėvi šilkinių chalata, kuris neslepia jos figūros.

--Aš nepasakiau, kad jo nėra Bathė, -- kalba ji. --Bet visiškai vistiek, kur jis išvykęs. Juo jau daugiau negalite pasitikėti. Jis slankioja po miestą ir plepa niekus apie Lenkiją.

Duda įsipila šampano.

--Aš nenoriu žinoti, ar jis plepa niekus ar ne, -- grubiai pareiškia jis. --Aš noriu tiksliai

žinoti, ar jis mus išdavė britų žvalgybai.

--Jis galėtų...

--Įrodymų, Melina, įrodymų! Ar jis turi draugų anglų?

--Aš nežinau, kad jis nuolat kalbasi telefonu su tūlu Smithu ir susitaria su juo susitikti.

--Smithu čia vadinasi kiekvienas, -- Duda išgeria savo stiklą.

--Sėskis prie manęs.

Moteris paklūsta. Duda stambiomis, plaukuotomis rankomis apkabina jos liemenį.

--Ar tu negali sukombinuoti, kad jis ir tave suvestų su tuo Smithu? -- klausia.

--Aš jau keletą kartų bandžiau. Jis visada išsisuka. Tu žinai, kad jis -- kaip gyvatė... -- atsi-dūsta.

--Ar tu tikrinai jo kišenes? -- klausinėja toliau Duda.

--Jose nebuvo nieko įtartina.

--Tai spręsti paliksi mums patiems.

--Bet aš gi negaliu paprastai vogti jo dokumentus.

--Tu juos nurašinėsi.

Moteris pasitaisto, kad būtų patogiau svečio glėbyje.

--Tai, Vlady, tikrai padarysiu.

--Na, puiku, -- sako jis patenkintas.

Staiga jis paleidžia moterį iš glėbio. Anot mažo staliuko prie sofos stovi įrėmintas Relugos paveikslas, rodąs jį lenkiškoje uniformoje per II Pasaulinį karą. Duda pasilenkia ir apsuka paveikslą.

--Kam tu tai darai? -- klausia Relugos žmona.

--Nenoriu, kad jis žiūrėtų, kai tave bučiuosiu, -- šaiposi Duda.

Jis vėl apkabina ją. Ji nesi-priešina.

--Kodėl aš turėjau susipažinti tą biauzybę? -- tyliai kalba ji.

--Tu greit nuo jo atspalaiduosi. Pasitiekė manimi, -- atsako Duda.

--Ar mudu visą laiką būsime drauge?

--Visada yra labai plati sąvoka, Melina, -- sako Duda.

Jos chalatas nuslysta nuo pečių. Duda pasilenkia ir bučiuoja ją. Tuo tarpu porėlė išgirsta durų girgžtelėjimą. Pervėlu.

Kambaryje stovi Mieczyslaw Reluga.

Melina, Relugos žmona, mir-

tinai išsigąsta. Ji pašoka. Duda lieka besėdintis ant sofos.

Reluga grėsmingu žingsniu artėja link jo.

--Nususes niekšė, -- prašvokš-čia jis.

--Ramiai, ramiai, -- atkerta Duda, išsitiesdamas visu ūgiu.

--Tu, vaikata, dar man pasiaiškinsi! -- šaukia Reluga.

--Ką čia beaiškinti, -- šaiposi Duda. --Aš myliu tavo žmoną.

Duda įsipila šampano stiklą.

--Tu kalbi, kaip žmonos apgautas vyras, -- tęsia jis. --Dar betruksta, kad mane iššauktum dvikovėn.

--Aš nesikasiau su tavimi. Aš užmušiu tave.

--Atvirkščiai, Reluga. Tu dirbsi man. Tu parūpinsi naujojo anglų radaro aparato planus.

Reluga įniršta:

--Aš nesu šnipas, ir jūs iš manęs nepadarysite šnipol!

--Tu šeimos žmogus, Reluga, -- Duda vėl atsisėda. --Aš tikiu, kad tu dar norėsi pasimatyti su savo tėvais ir broliais.

--Tuo keliu gali kitus prievartauti. Bet aš esu diplomatas, kaip ir tu. Manęs išklausk, kaip ir tavęs...

Duda nusijuokia:

--Tu užmiršti vieną skirtumą, Reluga. Aš šnipinėju savo tėvynei, o tu esi išdavikas.

--Aš niekada neišdaviau Lenkijos.

Duda atsistoja ir einą pasiimti savo apsiausto. Į moterį, kuri susigūžusi ir drebedama prie lango stovi, jis net nežvilg-teri.

--Aš einu, -- grasinančiai sako jis. --Bet noriu tau patarti vieną dalyką. Neišsižiotok apie tai pasiuntinybėje. Gali netekti galvos.

--Ką, tu manai, kad galėsi nebaustas vogti mano žmoną!

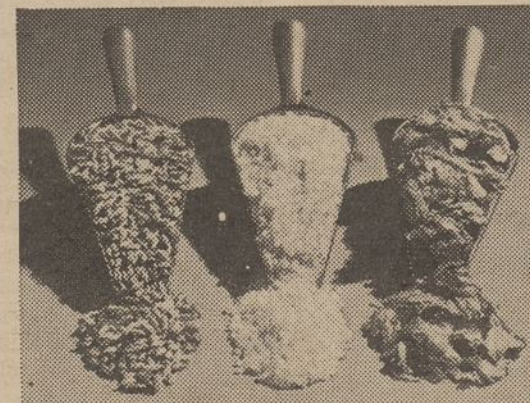
--Aš pasirūpinsiu, kad žmona liktų pas tave, -- atsako Duda. --Už kelių dienų gausi įsakymą keliauti Varšuvon. Ją galėsi pasiimti. Ir nebandyk iššokti. Mes turime būdų ir priemonių... net ir Londone.

Jis užsimeta apsiaustą ant rankos ir išeina. Triukšmingai su-bilda užtrenkiamos durys. Gretimame kambaryje pradeda verkti pabudinti vaikai.

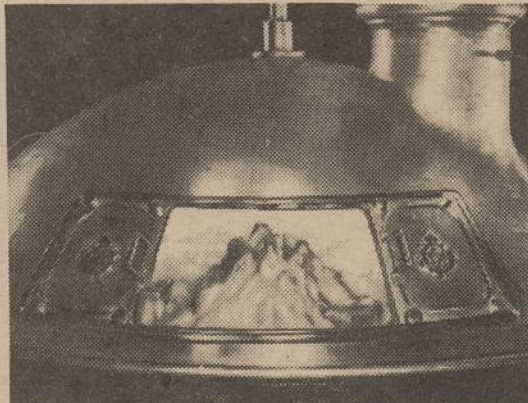
(Bus daugiau)

Štai dėl ko Stroh's turi puikų skonį, kuriam joks kitas Amerikos alus neprilygsta!

PUIKIAUSI MIŠINIAI... Stroh's alus įeina šie trys mišiniai: aukšnių miežių savykla, balti ryžiai ir kvaplausie apiniai. Ir todėl nėra puikesnio už Stroh's — lengvesnio, kvapesnio, daugiau gaivinančio.

UGNIM VERDAMAS... Joks kitas Amerikos alus neverdamas tiesiogine atvira ugnim. Stroh's yra vienintelis verdamas prie 2000 laipsnių ir dėl to duoda puikiausį skonį iš puikiausių mišinių.

Kuo pasitenkinti? Šiandien, atidaryk Stroh's... pasidžiauk Stroh's... ragauk Stroh's

JUMS PATIKS **Stroh's** YRA ŠVIESESNIS

DABAR VIETINĖMIS KAINOMIS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

20 metų tos srities

praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

3

Didžiąją laiko dalį Peppone dabar praleisdavo Romoje. Jei pasirodydavo savame sodžiuje, kas taip pat dažnai atsitikdavo, tai būdavo visiškai kitas Peppone, --Peppone, kuris vaikščiodavo su dokumentų prikimštu portfelu, rodydamas tokią mįslingą veido išraišką, lyg jo pečius slėgtų pati sunkiausia pasaulio našta. Žmonės jis sveikindavo iš aukšto, kas be galo imponuodavo jo vargšus partiečius.

--Aš pakalbėsiu Romoje...--atsakinėdavo kiekvienam iš jų iškelčius klausimus.

Jis dėvėjo tamsų dvieilį kostiumą ir kietą skrybėlę ir be kaklaraiščio jau nebeapsirodydavo.

Ižūliajame manifeste knibždėjo gausybė kalbos ir rašybos klaidų, ir jos, žmogui besistengiant susikurti stilių, buvo tokios grubios, kad net nekilo noro pasišaipyti.

Don Camillo išsirengė į pasalas ir vieną naktį, vienuoliktą valandą, sugriebė jį grįžtantį namo.

--Atleiskite,--pareiškė Don Camillo, Pepponei nesėkmingai bandant pataikyti raktui į spyną, --ar tik ne jūs esate vienas iš tų pamaldžių tikinčiųjų, kuriuos apiplėšinėja nesąžiningai ilgaskvernai, kurie yra tapę sukčiaus bendrininkais?

Gėruoju ar bloguoju Peppone turėjo jį įsileisti. Vos tik peržengęs slenkstį, Don Camillo prapliupo nuo širdies:

--Drauge, senatoriau, dabar mano eilė. Visa Italija juoksis iš tamstos. Aš viską papasakosiu, žodis į žodį. Rinkėjai turi sužinoti, kaip draugas senatorius už partijos nugaros susidėjo su ilgaskverniais, kai laimėjo dešimt milijonų sporto lažybose, ir kaip jis dar kartą partiją ir ištikimuosius apgavo, dešimt milijonų perleisdamas garstajam Commendatore ir paremdamas tuos, kuriuos jis skelbia esant liaudies priešinai.

Peppone vos nesprogo iš pykčio.

--Aš tamstą paduosiu teisman už garbės plėšimą! Nieko negalėsi įrodyti!

--Aš galiu viską įrodyti. Tamstos pavardė yra Commendatore sąrašuose. Palūkkanos buvo sujungiamos pašto perlaidomis, ir aš žinau jų numerius.

Peppone braukė prakaitą nuo kaktos.

--Tokioms niekšybėms aš nesitikiu iš jūsų, --šnypštė jis.

Don Camillo ramiausiai atsėdėjo į kėdę ir užsidedė pusę toskaniškojo cigaro.

--Čia nėra nė menkiausios niekšybės,--pareiškė jis.--Tai tik teisingas atsakymas į tamstos manifestą.

Peppone netilpo savame kailyje iš pykčio ir karščio: jis nuplėšė nuo savęs švarką ir nusviedė jį ant sofos, jis nusiriošė kaklaraištį ir atsėdėjo tiesiai priešais Don Camillo.

--Tai būtų blogai sukombinuotas juokas,--murmėjo jis,--Ar nežinote, kad tam buvo išleistas visas mano kapitalas?

--Už tai dvejus metus gavote palūkanas, kurios daugiau negu išlygino viską.

Peppone pastebėjo, kad jis sėdi kilpoje. Jis buvo atsidūręs tokioje neviltyje, kad padarė kvailybę:

--Kilnybe, ar jums pakaktų trijų milijonų?

Don Camillo parodė rugščią veido išraišką.

--Drauge, neturėjai drįsti man pareikšti tokį pasiūlymą. Už jį dar teks atskirai apmokėti.

Jis ištraukė iš kišenės laikraštį, jį atskleidė ir parodė Pepponei pranešimų skiltį:

--Matote, senatoriau, mes esame gerai informuoti. Mes tiksliai žinome, kad tamstai teko svarbios pareigos parinkti dešimt draugų, kurie yra pasižymėję visoje Italijoje, kad jie, tamstos aukštoje vadovybėje, galėtų padaryti mažą išvyką į Sovietų Sąjungą. Tos kilnios veiklos mes tamstai nesukliudysime. Tačiau, vos tik jūs išskelsite savo koją į Rusiją, namie sprogs bomba. Jūsų partijos vadų sumišimas nepaprastai padidins mūsų malonumą.

Peppone neteko žado. Jis jau daug metų pažinojo Don Camillo ir žinojo, kad jo jau nebegalima sustabdyti.

Don Camillo net susijaudino, pamtęs tą grubų ir atkaklų vyrą, pavirtusį minkšta mazgote.

--Drauge,--pasakė jam,--tu esi likviduotas. Nebent...

Peppone pakėlė akis.

--Nebent?--paklausė bailiai.

Don Camillo jam ramiai ir kondensuotai išdėstė, kuria kaina jis galėtų ištraukti savo galvą iš kilpos. Peppone klausė išsižiojęs. Tačiau, kai Don Camillo baigė, jis prabilo:

--Kilnybe, juk tamsta rimtai to ne...

--Žinoma, rimtai. Ir tamsta neturi kitos išeities: arba prarysi šią ruplę, arba sprogs bomba...

Peppone pašoko:

--Bet tai pamišimas!--baubė jis.--Tamstą reikia į beprotumą!

--Kaip tiksliai Tamsta reikalą geriau apgalvosi žinodamas, kokią pavojingą yra pamišėliai. Laukiu sprendimo rytoj vakare.

Po dviejų dienų senasis vyskupas priėmė Don Camillo griežtai privačioje audienčioje. Jis kantriai išklausė, nė kartą nepertraukdamas.

--Ar tai visa?--paklausė pagaliau.

--Visa, ekscelencija.

--Na, sūnau, aš išklausiau. Ir tikiu, kad dviejų savaitių poilsio nuošalioje Apeninų sanatorijoje pakaktų tamstos sielos ramybei atgauti.

Don Camillo energingai papurtė galvą.

--Ekscelencija, --pasakė jis, --tai, ką sakiau, aš rimtai apgalvojau. Tai būtų nepaprastai naudinga patirtis. Įsivaizduokite: dvi savaitės tiesioginio ryšio su mūsų aktyvizmo žiedais ir surusų bolševikais!

Senasis vyskupas nustebęs žiūrėjo į Don Camillo.

--Bet, mano sūnau,--maldavo jis,--kas tavo galvon įtūtė tokią idėją?

--Aš nežinau, ekscelencija. Aš ją staiga radau savo smegenyse.

Galbūt ją ten padėjo pats Dievas.

--Aš netikiu, aš netikiu,--murmėjo senasis vyskupas,--o jeigu jie išaiškina, kas tu esi?

--Jiems nepasiseks, ekscelencija, nes aš rūpestingai užsimaskuosiu. Turiu galvoje neišorinį persirengimą, bet vidinį užsimaskavimą. Aš pagrindinai išplausiu savo smegenis. Tik pagal juos išplauti smegenys, kurie šiaip yra normalūs, bet veikia komunistiškai, gali suteikti tą specifinį žvilgsnį, balsą ir net veido bruožus, charakteringus tikram komunistui.

Senasis vyskupas baksnojo lazdele į krėsluką po kojomis.

Tai jis tęsė ištisą valandėlę, kol pagaliau prabilo:

--Sūnau, tai tikra kvailystė.

--Taip, ekscelencija,--atvirai pripažino Don Camillo.

--Na, tai eik vardan Dievo.

Don Camillo atsiklaupė prieš savo vyskupą, ir tas uždėjo ant jo galvos mažą, kaulėtą ranką.

--Tesaugo tave Dievas, drauge Don Camillo,--kalbėjo jis, keldamas savo ašarotą žvilgsnį į dangų.

Jis kalbėjo tyliai, ir Don Camillo tegirdėjo tik murmesį. Bet Dievas tai gerai išgirdo.

(Bus daugiau)

A. Rukštelės darbas "Kelias į sodybą", išstatytas dailės parodoj Chicagoje, Jaunimo Centre.

KODĖL MAŽĖJA LIETUVOS GYVENTOJAI?

DR. V. TERCIJONAS

"Dirvos" Nr. 2 buvo idėta trumpa žinia, kad Dr. Sabin, kuris išrado skiepus nuo poliomieliito, įduodamus juos per burną, spaudos konferencijoje, Vokietijoje, pareiškė, kad vaikų paralyžių susirgimų daugiausia pasitaikė Pabaltės kraštuose. Kai kuriuos spaudos atstovus Vokietijoje tas pareiškimas nustebino: iš kur tenai galėjo atsirasti ta "amerikoniska" liga, kuri anksčiau tenai buvo beveik nežinoma?

Tą trumpą žinią skaičiau. Joje Dr. Sabin nurodė ir tą priežastį: gyventojų kilnojimą. Reikia suprasti, nors jis aiškiai neformulavo savo mintį, tai pabaltiečių (žinoma, ir lietuvių) trėmimai į Sibirą, o į jų vietas kėlimas rusų ir mongolų. Tais žodžiais Dr. Sabin lyg norėjo kiek apginti pabaltiečius nuo deportacijų, (nors iš jo, kaip iš žydo, sunku

laukti griežto pasisakymo prieš tokias bolševikines priemones naikinti vietos gyventojus ir jų kraštą kolonizuoti rusais). Vienas gydytojas iš Clevelando — Dr. V. L. Ramanaukas prisiuntė man laišką, siūlydamas protestuoti man ir Dr. V. Tumenienei dėl Dr. Sabin pareiškimo, kad Pabaltės valstybėse daugiausia siaučia poliomieliito epedemijos.

Kad okupuotoj Lietuvoj buvo poliomieliito epidemijos, turiu ir aš aiškių įrodymų. Tai Dr. A. Matulevičiaus straipsnis "Ūminis epideminis poliomieliitas", idėtas gydytojų žurnale "Sveikatos Apsauga" Nr. 1, 1956, kur jis mini, kad Kauno mieste 1947-48 m. buvo stebėta ir aprašyta nedidelė poliomieliito epidemija, kurios duomenis jis duoda, bet tik procentais, o ne skaičiais, tai irgi bolševikų sugalvotas triukas nuslėpti teisybę.

Dr. P. Baublys "knygoj "Motina ir Vaikas", straipsny apie poliomieliitą arba vaikų paralyžių, rašo: "Kas yra poliomieliitas, žinoma daugumai miesto ir kaimo gyventojų. 1955-56 m. mūsų respublikoje, padažnėjus

ir po apklotu paslėpti savo didelį parabelį... Išiveržę vidun, raudonarmiečiai ėmė žiauriai daužyti šautuvų buožėmis, sanatorijos personalą, reikalaudami parodyti, kur yra ginklai ir partizanai...? Priešingai, grąsino tuoj pat visus sušaudyti.

--Čia viduje jokių partizanų ir ginklų nėra,--pasakė jiems sužeistas raudonarmietis karininkas.

Tuo tarpus sanatorijoje atsirado ir viena "katiuša". Kaip vėliau paaiškėjo--to sužeisto karininko žmona. Ji ant kelių atsiklaupusi maldavo raudonarmiečių, kad neužmuštų ir nekankintų ligoninės personalo, nes jie niekuo nekalti, jie lygiai gydo ir raudonarmiečius. Bet šie ėmė spardyti ir "katiušą", rėkdami:

--Ir tu, kalė, gini šituos prakeiktus buržujus...

Tačiau raudonarmiečiai, nieko daugiau nedarę, vėl skubiai pasitraukė Pažaislio miškų link. (Kaip vėliau paaiškėjo, ten jų tada knibždėjo knibždėjo).

Tačiau naktį raudonarmiečiai vėl užpuolė sanatoriją, išsivedė ten radę tryliką tarnautojų, jų tarpe kelias galingingas seseris, ir visus sušaudė arba žiauriausiai nukankino "Mergelių saloje"...

Tai tokia yra tos salos tragedija. Šiandien toji "Mergelių sala", aplaistyta nekaltų lietuvių krauju, jau gulį giliai, giliai po Nemuno vandeniu...

(A.V.)

TRYLIKA SUŠAUDYTŲJŲ ARBA "MERGELIŲ SALOS" TRAGEDIJA

Dirvoje buvo rašyta, kas ištiks senovės paminklus, faraonų atminimus, kai bus baigta statyti Asuano užtvanka Egipte. Jiems išgelbėti pasaulyje renkama šimtai milijonų dolerių.

Panašus dalykas jau atsitiko ir okup. Lietuvoje. A. Panemunė tarp Petrašiūnų ir Vičiūnų kaimo, Nemuno viduryje buvo sausuma, vadinama "Mergelių sala". Kodėl ji taip buvo vadinama--niekas nežino. Bet "Mergelių salos" šiandien jau nebėra. Ją užliejo vadinamoji Kauno jūra. "Mergelių sala" buvo susijęsi su gana tragiškais įvykiais.

Jau pirmadienį, 1941 m. birželio 23 d. Nemunu ėmė plaukti raudonarmiečių lavonai. Juos, mėginusius persikelti per Nemuną ties Napaleno kalnu, it dalge kulkosvaidžiais skynė nuo Šmidto fabriko mūro tvoros šančių partizanai, to paties fabriko darbininkai. A. Panemunėje kovėsi narsus ir žinomas partizanų vadas Pilėnas, su savo baimės nepažįstanciais vyrais, Kauno ir apylinkių partizanai girdėjo įspėjimus per rusų lauko radio siųstuvus, kad raudonarmiečių daliniai vengty A. Panemunės, nes ten "baltieji velniai" nieko nepraleidžia... Išties, A. Panemunės tiltas buvo nuožmioj partizanų ugnyje.

Pilėnas atsirado prie A. Panemunės džiovininkų sanatorijos. Ten jau buvo paguldyta, gydoma ir slaugoma nemaža sužeistų raudonarmiečių. Pagal krikščioniškas ir tarptautines taisykles, priešui buvo teikiama pagalba, kokia tik buvo įmanoma. Bet prie sanatorijos, malkų krūvoje buvo pastebėtas pasislėpęs, iki dantų

ginkluotas bolševikų karininkas.

--Mesk ginklus ir tuoj pasiduok! Gyvybę garantuoju,--įspėjo partizanų vadas Pilėnas.

--Gera, aš metu ginklus ir pasiduodu,--atsakė bolševikas.

--Bet aš ateisiu pas tave nepakeltom rankom, nes kitaip neleidžia mano garbė...

--Gera, ateik,--pasakė Pilėnas.

Iš savo slėptuvės išlindo nepaprasto sudėjimo ir stiprumo maskolius ir artinosi prie Pilėno. Partizanas taip pat ginklą laikė nuleidęs. Bet tuo momentu įvyko skaudus nesusipratimas. Nekuris apsiblausęs partizanas, tūnojęs už storos pušies ir staiga pamatęs einantį rusą nepakeltomis rankomis, iškart palei-

gė mūro tvoros šančių partizanai, to paties fabriko darbininkai. A. Panemunėje kovėsi narsus ir žinomas partizanų vadas Pilėnas, su savo baimės nepažįstanciais vyrais, Kauno ir apylinkių partizanai girdėjo įspėjimus per rusų lauko radio siųstuvus, kad raudonarmiečių daliniai vengty A. Panemunės, nes ten "baltieji velniai" nieko nepraleidžia... Išties, A. Panemunės tiltas buvo nuožmioj partizanų ugnyje.

Pilėnas atsirado prie A. Panemunės džiovininkų sanatorijos. Ten jau buvo paguldyta, gydoma ir slaugoma nemaža sužeistų raudonarmiečių. Pagal krikščioniškas ir tarptautines taisykles, priešui buvo teikiama pagalba, kokia tik buvo įmanoma. Bet prie sanatorijos, malkų krūvoje buvo pastebėtas pasislėpęs, iki dantų

ginkluotas bolševikų karininkas.

--Mesk ginklus ir tuoj pasiduok! Gyvybę garantuoju,--įspėjo partizanų vadas Pilėnas.

--Gera, aš metu ginklus ir pasiduodu,--atsakė bolševikas.

--Bet aš ateisiu pas tave nepakeltom rankom, nes kitaip neleidžia mano garbė...

--Gera, ateik,--pasakė Pilėnas.

Iš savo slėptuvės išlindo nepaprasto sudėjimo ir stiprumo maskolius ir artinosi prie Pilėno. Partizanas taip pat ginklą laikė nuleidęs. Bet tuo momentu įvyko skaudus nesusipratimas. Nekuris apsiblausęs partizanas, tūnojęs už storos pušies ir staiga pamatęs einantį rusą nepakeltomis rankomis, iškart palei-

gė mūro tvoros šančių partizanai, to paties fabriko darbininkai. A. Panemunėje kovėsi narsus ir žinomas partizanų vadas Pilėnas, su savo baimės nepažįstanciais vyrais, Kauno ir apylinkių partizanai girdėjo įspėjimus per rusų lauko radio siųstuvus, kad raudonarmiečių daliniai vengty A. Panemunės, nes ten "baltieji velniai" nieko nepraleidžia... Išties, A. Panemunės tiltas buvo nuožmioj partizanų ugnyje.

Pilėnas atsirado prie A. Panemunės džiovininkų sanatorijos. Ten jau buvo paguldyta, gydoma ir slaugoma nemaža sužeistų raudonarmiečių. Pagal krikščioniškas ir tarptautines taisykles, priešui buvo teikiama pagalba, kokia tik buvo įmanoma. Bet prie sanatorijos, malkų krūvoje buvo pastebėtas pasislėpęs, iki dantų

Vlado Vijeikio "Pavasaris", išstatytas dailės parodoje Jaunimo Centre, Chicagoje.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Lietuviško jaunimo lietuviški atlydai

Rūpinamės, kad mūsų jaunimas nenutautėtų. Ieškome būdų, kaip jį lietuviškoje aplinkumoje ilgiausiai išlaikyti, kaip atsverti nutautėjimo pavojus ir pagundas. O tačiau, kada rimtai visą šį reikalą, turėdamas daugiau davinų apsvartai, labai dažnai prieini išvados, kad šiuo reikalu tik daug šnekame, o labai mažą dirbame.

Mūsų jaunimas nenutautės, jei jis gaus lietuvišką auklėjimą savo šeimoje, lietuviškoje mokykloje ir galės pastoviai su lietuviais jaunuoliais draugauti. Jei šiuo atveju mes pasitikim lietuviškos šeimos tikru pareigos atlikimu, tai jau su lietuviška mokykla, ypač gyvenantiems pavieniui ar labai mažose lietuviškose kolonijose, jau daug blogesni reikalai. Ir visiškai blogai su galimybėmis laisvalaikį praleisti lietuviškų draugų būryje. Dažnas iš tokių pavienių vietovių pasakys, kad to amžiaus lietuvių jaunuolių nėra. Nėra ne tik kasdieniam jų susitikimui, bet ir šventadieniais.

Dėl šių ir kitų priežasčių labai daug dėmesio reikia skirti lietuvių jaunuolių organizacijų įvairiausiems suvažiavimams, stovykloms, didesnėms ir mažesnėms sporto šventėms. Gal ir ne visiškai teisingai čia atlydų žodį pavartotume, bet tai lietuviškojo jaunimo lietuviški atlydai. Tokiose šventėse jie turi progos senas pažintis atnaujinti, susipažinti ir susidraugauti.

Ir, reikia pasakyti, mūsų jaunimas tokius susitikimus mėgsta. Štai prieš kelias dienas Clevelande vyko krepšinio ir tinklinio varžybos. Į jas iš Detroito ir Chicago atvažiavo dvigubai didesnis jaunuolių skaičius, negu pačiose varžybose dalyvavo. Tai, sakyčiau, labai gražus ir vertas dėmesio reiškinys. Savi traukia savuosius. Būkim atviri, vienam rūpi senai matytą mergaitę susitikti, kitai šio miesto lietuviukus pamatyti. O kur kitur jie pasimatys, susitiks, susidraugaus, jei ne jų pačių šventėse ir tuose, svetimam krašte gyvenant, lietuviškuose atlyduose?

Puiku, dažnas pasakys, kad mūsų jaunuoliai vieni kitus lanko. Bet mes šia proga, kada matome ir tuos jų susitikimus, norime paklausti, ką gero padarome, kad jie būtų įspūdingesni, kad susitinkantiems kelių miestų jaunuoliams nereikėtų vargti dėl nakvynių, kad jie būtų priimti ir pavaišinti lietuviškose šeimose, kad kokiai bėdai atsitikus dėl susisiektimo sugedimo, jie galėtų laiku namo grįžti? Ką darome, kad tėvai, kurie išleidžia vaikus į tokias ilgesnes keliones, nesirūpintų, kad jie žinotų, kad vaikai ras ir kitame mieste beveik tokią pat globą, kokią ir namuose turi?

Čia jau reikalai nėra tokie geri. Dažnai ir dėl nakvynių rengėjams reikia ilgai irodinėti, dažnai matyti, kaip ranka numojama ir sakoma, kad tai ne mūsų vaikai. Dažnai, kada rengėjai ir pagalbos paprašo, mes to prašymo nenorime nugirsti, arba apsimetam negirdyti. O jei kokią pagalbą reikia kam suteikti, tai pradedam pas kitą siuntinėti, bet ne patys padedam sutvarkyti.

Apie tai, kaip lietuviškajam jaunimui daugiau patalkinti ir jį dar labiau paskatinti, kad lankytų vieni kitus, verta labai rimtai pagalvoti. Labai verta, kada vyksta lietuviško jaunimo tokie susitikimai, kad iš anksto ateitų į talką vyresnieji. Ypač jų bendrinės organizacijos, ir pasiimtu tvarkyti jų pramogų, nakvynių, maitinimo ir kitus reikalus. Tik taip susitvarkius, tėvai ramėsne sąžine į keliones leis vaikus, o vaikai iš tų kelionių parsiveš gražiausius įspūdžius ir maują laukimą, kada vėl galės susitikti.

B. G.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS, AR PARTINĖS KONKURENCIJOS ŠVENTĖ?

Oi kaip teisingai pasakėt, kad mūsų veiklos vadovai parodė savo paveikslą organizuodami nepriklausomybės minėjimus!

Tik pasižiūrėkit, ką iš tokio minėjimo Toronto vadai ir ypač pagrindinis kalbėtojas, Vliko fondo valdytojas, prelatas Balckūnas padarė! Pasiskaityt kitą kalbos ištrauką, kurioje sutraukta visos kalbos pati esmė. Aš čia jums ją paduosiu, kaip Tėviškos Žiburiai užrašė ir atspausdino:

"...Turime žmonių, kurie pasižymi ir atliekamui laiku dirba Lietuvos laisvei. Tuos žmones pagerbime ir užstokime, bet neleiskime kam niekinti ar

jiems kenkti. Nenori Lietuvos laisvinti bendrai, šalinkis ir žinokis, bet nedrįsk priešui tarnauti ar talkininkauti. Jau per daug išgamų turime! Šiandien šaukiame visus gerus Lietuvos sūnus į darbą, į talką, į kovotojų eiles."

Iškelti savo partiją įpasišventėlių rangą, apšmeižti ne savo partijos žmones "priešytarnais" -- štai prelo tema Lietuvos nepriklausomybės paminėjimo iškilmėse! Ir po to dar chruščioviškas pakvietimas į vienybę...

Nepriklausomybės iškilnių tribūna yra lyg bažnyčioje sakykla. Kas užima joje vietą, yra privilegijuotas, nes jam ne-

AMERIKOJE MAŽEJA LAIKRAŠČIŲ SKAICIUS

K. S. KARPIUS

Amerikoje dienraščių ir savaitraščių sustojimas, likvidavimas ar susijungimas ėjo ir seniau, tačiau po II pasaulinio karo ypač padaugėjo. Prieš 50 metų krašte esant apie 91,000,000 gyventojų, kada ir miestai buvo mažesni, eidavo po kelis dienraščius. Šiuo laiku, apie 180,000,000 gyventojų esant, jau tik 13-koje miestų eina po tris ar daugiau dienraščių. Kitur sumažėjo iki dviejų - rytinis ir popietinis. Kai kur ir tuos abu leidžia viena firma, vienoje spaustuviėje, nes kitaip neišsilaikytų. Bet tokiomis atvejais leidėjai naudoja dvigubą lupimui iš biznierių už skelbimus. Turi duoti skelbimus ir vienam ir antram. Jei nori tik viename skelbtis, nepriima. Tie laikraščiai turi savo saujos ir viso miesto politiką.

Dienraščių neišsilaikymo kaltė yra neliujamas kilimas popierio ir kitų reikmenų kainų, ir pergausių tarnautojų-darbininkų algų aukštumas. Unijos taip suvaliauja, kad leidėjai priversti laikyti įvairių darbų srityse po keliolika ir keliasdešimt daugiau darbininkų. O tai yra peilis po kaklu. Unijos darbininkai dirba irgi tik "iš loskos". Kada nori dirba, kada nori sustoję prašneka pusvalandį ir daugiau. Ir niekas negali ne tik pasakyti, bet nei paprašyti, kad dirbtų.

Dienraščiai, kuriuos kitada pirkom už 1 centą, kilo ir kilo, ir dabar jau reikia mokėti po 10 centų.

Salygos negerėjo, bet kai kuriems dienraščiams blogėjo. Taip buvo ir su Clevelando News, kurį vėliau paėmė leisti Forest City Pub. Co., rytinio Plain Dealer leidėjai, Scripps-Howard sindikato popietinis Cleveland Press buvo paėmęs visą popietinių skelbimų biznį.

Paaiškėjus kad susidarė vietinių grupė ir nori perimti Cleveland Press leidėjai, kad nebūtų konkurencijos. Plain Dealer leidėjams tuo būdu pasidarė geresnės sąlygos išgauti iš Press leidėjų daug aukštesnę kainą už News sulikvidavimą. Ir jie sutiko mokėti, negu susilaukti konkurencijos.

galima, nepatogu oponuoti. Kai kurie veikėjai nepajėgia atspirti pagundai tokią privilegijuotą vietą partiškai išnaudoti. Bet jie, taip elgdamies, paryškina savo paveikslą. Žiūrintiems darosi aiškiau, kaip vertinti iš jų lūpų sklindančius pasaldintus kvietimus į vienybę po jų sparnu...

D.K.,
Toronto, Ont.

Mane stebindavo

Vyskupas V. Brizgys vasario 11 d. Draugo numeryje rašo; kad jis perskaitęs net 3 kartus kun. St. Ylos pastraipą dėl laisvoje Lietuvoje katalikų klasifikacijos ir likę daug neaiškumų...

Laisvoje Lietuvoje ir šių eilučių autoriui, skaitant katalikų klasifikaciją net po 3 kartus, likdavo vis neaiškumai... Kartą laisvoje Lietuvoje manęs paklausė vienas lietuvis vyskupas: "Koks yra skirtumas tarp tautininkų ir žemdirbių". Jam buvo duotas atsakymas, kad toks, kaip tarp Katalikų Veikimo Centro ir krikščionių demokratų... Jis buvo patenkintas šia klasifikacija ir pažadėjo painformuoti ir prof. Iz. Tamošaitį, kuris neva, nežinojęs šio skirtumo...

Minint tokią katalikų klasifikaciją mane nestebina, nei vyskupo minimi Varniai, nei Dimitravas... Vyskupas nepriklausantiems "Katalikų veikimui" kuni-gams turėjo Laisvoje Lietuvoje tokių vietų daugiau... Mane tik stebindavo, kodėl tada iš vyskupo nebuvo reikalinga gauti leidimo šventinti tvartą, o buvo reikalaujama leidimo šventinti skautų bei jaunaliuvių vėliavas...

K.K.,
Naujas Dirvos skaitytojas

Argumentai bolševikams?

V. Rastenio Montrealyje pasakytą kalbą buvo paminėta, kad dabartiniai Lietuvos valdovai

TAIP ATSIDĖKOJAMA REMĖJAMS...

Vyt. Meškauskas, maurinės žurnalistikos tėvas:

--Prašau, Bačiūnai, pirmiausia atiduoti savo piniginę, nes tu daugiausia aukoji lietuviškiems reikalams, ir aukoji ne taip, kaip aš įsakau.

Į maurinės žurnalistikos paskirtį įeina ir aukotojų niekinimas

Matyt, kad į maurinės žurnalistikos paskirtį įeina ir reikalavimai, kad visi aukotojai, kurie ateina savo aukomis remti lietuviškųjų reikalų, pirma gautų iš tos žurnalistikos tėvo Vytauto Meškausko sutikimą. Jis, pagal savo norą paskirstys, kam kiek reikia duoti. Ir jei kas neduos taip, kaip Vyt. Meškauskas nori, tas Vieni-bėje bus apšauktas jau beveik prasikalstamą darbą dirbęs arba kitaip niekinamas.

Manoma, kad toks maurinės žurnalistikos metodas gali priversti prie tokių pasėkų, kad ir vienintelis ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje esąs toks dosnus lietuviškų reikalų rėmėjas Juozas Bačiūnas vieną dieną numos ranką. Numos ir pasakys, kad ir jis gali būti ramus, niekam nieko neduoti, kaip neduoda labai daug turtingų JAV lietuvių, o turi ramybę, jokie meškauskai jų piniginių netikrina ir nenurodo, kam kiek reikia aukoti.

J. Bačiūno auka lietuviškos operos rašymą paremti, yra tikrai didesnė, negu Vyt. Meškausko minima

stengiasi gąsdinti Lietuvos jaunimą politinių egzilių apetitais susigražinti bankus, fabrikus ir dvarus.

J. Matulionis, PLB pirmininkas, rašo "Tėviškos Žiburiose" atsiminimus apie kun. Juozą Vailokaitį ir jo banką. Abu girdamas, J. Matulionis ir sako:

"Šiandien niekas neprimena nei Komercijos banko, nei Tarptautinio banko, nei visų kitų, o Ūkio banko turtai, įmonės, žemės, namai ir šiandien ir dar ilgai bus. Atgaivinti banką nebūtų sunku ir šiandien, nors ir po 20 metų visokių anot pono Jono "velniavų".

Bolševikų agitatoriams belieka tik pridurti: "Žiūrėkit, argi mes nesakėm, kam jiems Lietuvos nepriklausomybė reikalinga!"

Bolševikai, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo mintį vadinami svajonėmis atstatyti "vailokaičių bankus", žino ką kalba. Jie žino, kad Ūkio banko atkūrimu žmonių Lietuvoje nepatrauksi, o greičiau tik atstumsi. Stengdamies įrodyti, kad Lietuvos nepriklausomybė yra surišta su svajonėmis bankus atkurti, jie ne be pamato numato tuo atbaidyti žmones ir nuo nepriklausomybės. Gaila, kad iš buv. Vliko pirmininko, dabar iš PLB pirmininko lūpų sklinda bolševikams parankūs argumentai.

P.D.,
Hamilton, Ont.

"O man vis rodos, kad kai tik tave iš rankų paleisiu, kai tik užsimersiu, tavęs ir vėl nebus kaip nebuvo..." Rita Kalnienė (N. Mažalienė) ir Mykolas Kalnėnas (V. Plečkaitis) V. Mariūno dramoje "Melas šventykloje", kurią clevelandiečiai turės progos pamatyti kovo 12 d. Slovėnų salėje.

V. Plūdžinsko nuotrauka

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai.
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Konkursinė nuotrauka Nr. 42

Tu dirbk, — aš aprašysiu...

Kritika... Kokia ji turi būti?

Prieš atsakant į tokį klausimą, prisiminkime neseniai Dirvoje paskelbtą J. Petreikio straipsnį apie Dausuvą. Tai būdingiausias pavyzdys, apie kurį kalbėjau dar praėjusiais metais, taip pat daugybei reikalais.

Toks dabar mūsų būdas. Sugulvoja kas kilnią, didelę, tautai išganingą idėją, paskelbia per laikraščius ir reikalauja, kad kiti tautiečiai ją pradėtų įgyvendinti. Bet jeigu tie kiti mūsų lietuviški kreolai suabejoja idėjos realumu ir tinkamumu, tai jie — "nekalba iš esmės", yra tik "kritikai" tarp kabučių, nes "griebiasi pajukos" ir "bando šią idėją suniekinoti fejtoninio pobūdžio rašiniais". Maža to, jų tonas ir stilius esąs toks pat, kaip sovietinių kritikų. Taigi, jie padeda Maskvai kovoti prieš Dausuvą...

Ir J. Petreikis mums tarė naujieną: kritika "turi būti rimta ir faktais paremta"!

Nejaugi? O kodėl kritika "turi būti" tik rimta? Iš kur gerbiama šis dar tokia nauja idėja susigalvojote? Kritika yra vertinimas, ir ji lygiai gera gali būti rimta ar nerimta. Ji gali būti rūsti ar linksma, sausa ar fejtoninė, cementinė ir medinė, ar humoristinė ir satyrinė. Kiekvienam atskiram teorijos objektui dera atitinkama kritikos rūšis.

Kritika "turi būti" paremta faktais? Taip, — jeigu idėjos teorija tų faktų jau turi ir gali juos pateikti! Bet jeigu idėja tėra dar tik migla, dar ją tik ruošiamasi tirti, jei faktų dar nėra ir jei pirmiau reikia rinkti aukas pasiųsti ekspertams iširti būsimo daugybei respublikos teoretikams, — tai kokiais "faktais" tą idėją galima paremti ar atremti?

Dausuvos idėjos mesijai ir pranašai, užuot ginčijęsi su nerimtais kritikais, pirmiau turėtų patys savo idėją čiupti už pakarpos ir ją praktiškai įgyvendinti. Kai bus apčiuopiamų faktų, tai ir be tuščių kalbų nušluostysit kritikams nosį. Daug gaspadoriškiau į šią idėją pažiūrėjo du vikrūs Brooklyno vaikinai. Nuvyko į britų Hondurą ir ištyrė, kas jiems reikėjo. Vienas nusipirkė žemės sklypą, o kitas irgi būtų pirkęs. Dėja dar liko bežemis; nes paaiškėjo, kad sukčiai norėjo jį prigauti.

Ir jiedu ten dar neįsikūrė. Bet bent aprašė savo tikrą norą įsikurti Dausuvoje!

★

Honorarai... Tik užsiminiau poroje kronikų apie Amerikos lietuvių laikraštinių profesinio darbo sąlygas ir atlyginimus, ir tuoj net iš kelių kaminų smilk-

telėjo dūmellai. Reiškia, anot Vyduo, lietuvių tauta dar gyva...

Įkandin man į talką atėjo Dirvos Žilvinas ir, lyg anas pasakos žaltys žilvinėlis, tuoj užsuko intrigą. Visuomenė, laikraščio skaitytojai, tarė jis, sudėkit specialų fondą laikraščio bendradarbiams už jų darbą kiek apmokėti... O po to ir pats redaktorius kvietė skaitytojus "sukrauti bendradarbiams krauti"!

Ir vėl prašo aukų, Viešpatie tu mano! — tikriausiai sudrebėjo klišėnėje ne vieno skaitytojo piniginė. Ir man taip pat per nugarkaulį pagaugai nuėjo. Kas gi duos tokiame keistame reikalui? Iš milijonierų gal tik Juozas Bačiūnas, kaip paprastai, nelieta kurčias. O kiti, — kagi mes gausime iš tų vyžotų bėdžių, vargšų rankpelių? Gal tik kokia našlė primės dolerėlį iš pančiakos. Našlės skatikas ir Biblijoje skaitomas pačia brangiausia auka. Bet visdėlto neįauku būtų gyventi iš našlės skatikų.

Persiusdamas man draugiškus komplimentus ir pasitenkinimą, už honorarų klausimo iškėlimą, Amerikos ir Kanados lietuvių laikraščių uolus bendradarbis AL Gimatant viename laiške parašė, kad jis per pereinamus metus visgi gavo iš visuomenės net du honorarų. Vieną iš Hamiltono liet. namų valdybos — penkis dolerius, kurių jis nepriėmė. O kitą — iš vieno mažai pažįstamo seno Amerikos lietuvių kalėdinę dovaną, kaip jo dėkingumo išraišką už darbą lietuviškai spaudai: žmonai dėžę saldinių, o jam pačiam — prancūziško likerio Cointreau bonką. Viešpatie, tai puikus honoraras! Mūsų lietuviška "payola"...

Gi aš pats irgi gavau gal nemažiau. Vienas visai nepažįstamas prenumeratorių praieitą rudens man per Dirvą parašė gana piktą laišką padarydamas rimtų priekaištų dėl kronikos apie Chruščiovą. Atsakiau jam tiesiai laišku, kiek pasiteisindamas. Užsimezgė ryšys. Ir štai Kalėdoms mano kritiškasis kronikų skaitytojas prisiumė dovaną santykių suvelnininimui — didelį, sūrį ir sultingą Virginijos kumpį. Skonis toks lietuviškas, kvepia dūmais, primena jautį, kur kūdikystėje tėvas džiovindavo, linus, tą kaminą, kuriam mama kadaise taip kvapniai rūkydavo kumpius ir lašinių palčius... Tai ne tik honoraras, tai jau skaitytojo širdis iš Virginijos, tai poezija ir patriotinių jausmų žadinimas.

Arba štai nepalyginamos vertės moraliniai honorarai. Draugas iš New Yorko kaitikpranešė apie vieną ponį, kuri jam pasakė: "Railos straipsnius ma-lonu skaityti, nors jie visai neturėtų turinio. Patys žodžiai kaž-

kaip intriguojančiai supinti"... Argi koks žurnalistas atsilaukė puikybės nuodėmės, kai jam sakomas (žinoma, aiškiai perdėtas) komplimentas, kuris galėtų būti skirtas tik beletristui kūrėjui ir jau reiškia meną: — nieko nėra, išgalvota fikcija, o galima skaityti ir patikėti.

O, kas mane galutinai pritrenkė, tai žinia taip pat iš New Yorko, kad ten gyvena viena lietuvių veterano sena našlė, silpnai beprimatanti, kuri savo anūkų verčia jai perskaityti kiekvieną kroniką nuo pradžios ligi galo. Širdingai užjauciu vargšę anūkų, — keikė ji turbūt mane jau šimtą kartų. Bet kol yra tokių anūkių ir jų senūčių, mes geriau susime ir skradžiai žemėn nueisime, o negalėsime sustoti raše.

Argi nežinot, kaip sunku seną artistę net su tomatais nuvartyti nuo scenos?...

★

O dabar keli žodžiai apie tikrąjį pagrindinį honorarą, kurį gauna Amerikos lietuvių laikraštinių ar rašytojas.

Ir kai užėjo kalba apie honorarą kumpiais, tai — Jeronimas Cicėnas bus mūsų visų karalius. Jau dešimtmetis, kai jis Omahaje gyvena, alsuoja, mąsto, svaioja tarp kumpių ir iš kumpių pragyvena, dirbdamas moderninėse skerdyklose. Tai realizmas, ne socialistinis, bet kapitalistinis, kumpių realizmas. Gražiai jis kartą man apie tai laiškelyje minėjo.

Jau nesyk kurioje kronikoje norėjau atsiminti ir apie savo pagrindinius honorarus. Apie tai, kai ne viena kronika turėjo būti berašant nutraukiama, išvykstant darbovietėn pagrindinio honoraro užsipelnę, ir baigiama rašyti tik kitą dieną sugrįžus. Arba, kuomet dirbdavau ne popiečiaus, o iš ryto, tai vakarais per ilgai užsikačius ar užsirašius, vos keliom miego valandom be likus nebeįsigrįsdavau rytą žadintuvo ir darbovietėn nuvykdavau valandą ar daugiau pasivėlinęs. Tą dieną jau mažiau gausni honoraro, nuostolis, po velnių!

Bet atrodė per pretenzinga liesti tokią temą. Už tat dabar su džiaugsmu noriu padėkoti J. Cicėnui, kad pirmas raštutiksliai užfiksavo šį įdomų mūsų buities momentą tautos ir istorijos dėmesiu. Turiu galvoje jo "Dienų skeveldras" — kronikas šeštadieniniame "Naujienų" priede. Pastaraisiais laikais šis priedas virto visokių burliukų — caristinių ir sovietinių laikų — rašinių vertimų sandėlis. Jo redaktorius, matyt, turi sunkumų su angelskom, germanskom ar prancuskom kalbom, bet gerai įkerta "po ruskam", tai ir ugdo mūsų vakarietišką kultūrą su vienu burliuku po kito burliuko. Jei ne Cicėno "skeveldros", bent aš ten neturėčiau ko skaityti. Ir štai šiemet 502 nr. skevel-droje skaitau: "Reikia eiti į darbą, nesgi duonos mūsų kasdieninės duok mums Viešpatie"... O po kelių eilučių kita naujiena: "Jau uždirba. Pasipelnęta rąkomis savo ir kailiu beigi prakaity savu. Vadinas, galime grįžti į... surrealizmą".

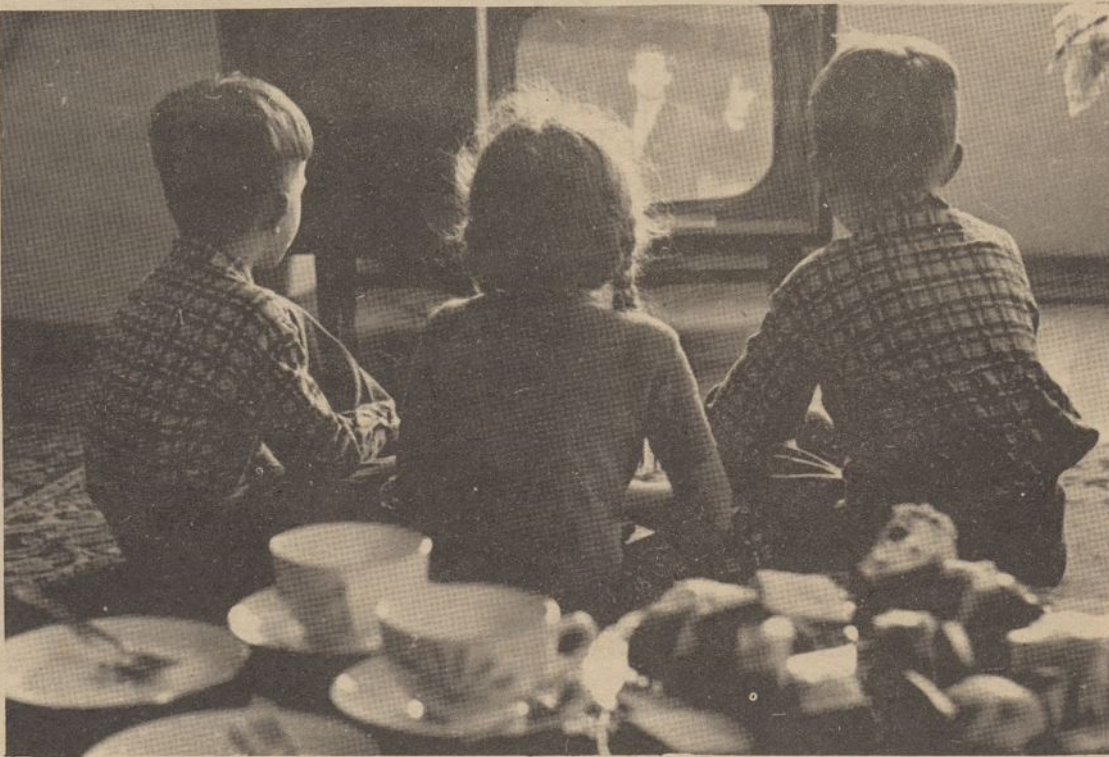
Ačiū, Jeronimai, — mūsų realizmo ir surrealizmo pasauliui buvo puikiai įamžinti šiais kečiais žodžiais.

★

Taigi, vėl nauja tema: rašytojai darbininkai, ir rašytojai "apie darbininkus"...

Štai iš Argentinos grįžo Lenkijon (nejaugi Lenkija jo tėvynė?) mūsų proletarinis poetas Juozas Kėkštas. Kitam savo senam draugui vilniečiui, taip pat proletariniam rašytojui Albinui Žukauskui, atskubėjusiam aplankyti "prie gimtųjų namų slenkščio grįžusį sūnų palaidūną", Kėkštas pareiškė: — Vadinamoji laiminga Amerika... Ten Bradūnas — pats pas graborių skaldė akmenis!

Cit, paklausk, — anot Lūdo Giros. Kas čia per prajovai? Proletarinis poetas galisi savo draugo, kad anam yra tekę proletariškai dirbti, akmenis skal-

Žiūrime televiziją...

dyti. Nuo kurio laiko darbininkų rašytojui rankų darbas yra nelaimė ir prakeikimas?

Pats A. Žukauskas šią naują darbininkų rašytojų sampratą dar aiškiau išdėstė, aprašydamas savo susitikimą su Kėkštu "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (Vilnius, 1959 m., Nr. 44): — Argentinoje Juozui Kėkštui atiteko sunkiausias duonos kėsnis — poetas dešimt metų skaldė akmenis, grindė kelius. Tropinė saulė kepinant... poetas palaidojo savo jaunystę, jėgą, sveikatą, nes darbo diena ilga, klijis sunkus, prakaitas graužia akis, o nuvargusi ranka ne visada pajėgia pakilti prie balto popieriaus lakšto"... (Tarp kitko, tai netiesa, Kėkštas kiek girdėjau, buvo ne darbininkas, o dešimtininkas prie kelių statybos).

Išponėjęs Lietuvos "tarybinis" rašytojas sėkmingai auginą rožes...

O kaip Lietuvoje? Visai priešingai. Čia proletarinis poetas ir rašytojų gyvenimo sąlygos puikiausios. Valstybė viskuo aprūpina, partija už viską gerai užmoka, su rąkomis visai nieko nereikia dirbti. Dirba kiti — vyrai ir moterys... Akmenis skaldė, tiesia kelius, tvarkia užtvankas, laukus arija, kūjais švaisto, plytas nešioja, prakaitas jiems graužia akis, darbo diena ilga, rankos pavargusios. Bet jie visi be galo laimingi, džiaugiasi, myli savo viršininkus, visi tarybiniai herojai. Jiems dabar — aušra, o tau, rašytojau, tik aprašyt jų laimę, tau poete, tik apdainuot jų džiaugsmą!

Štai kokia dabar sovietinio proletarinio rašytoja misija. Ir kaip greit išponėta! Jūs dirbkite, o mes aprašysim jūsų darbą ir jūsų laimę. Kadangi partija reikalauja darbininkų gyvenimą pažinti, tai užtenka užėiti ir pereiti per fabriką, nuvažiuoti porai dienų į kolchozą, pasivaikšioti po laukus, — ir jau "pažinai" darbininko tarybinį heroizmą. Ir toks erkė ir parazitas, gyvenantis iš darbininkų prakaito, šiandien jau, matai, stebisi, apgailestauja, kad Amerikos lietuvis rašytojas dar tebėra proletaras ir sau pragyvenimą užsidirba, kaip darbininkas. O sovietinis kūrėjas darbininku nenori būti ir gerai nusimano, kaip tat ne lengva. Jam užtenka tik aprašyti, kaip kitas sunkiai dirba, ir iš-

Donato Buračo darbas "Undinės", išstatytas dailės parodoje Chicagoje, Jaunimo Centre.

IR TAIP GYVENIME BŪNA

ANGLŲ ekonomistas, paklaustas, kaip sumažinti simfoninio orkestro išlaidas, davė tokį patarimą: Pučiamųjų instrumentų muzikantai turi nemažai laisvo laiko, todėl galima jų skaičių sumažinti ir darbą padalinti tarp likusiųjų. Dvylika smuikų groja tą pačią melodiją, todėl reikia sumažinti smuikininkų skaičių. Gaidas suprastinus iki aštuntinių, galima būtų naudoti mažiau patyrimo turinčius muzikantus, o tuo išlaidos sumažėtų. Išbraukus varijacijų pakartojimus, dviejų valandų koncertą būtų galima atlikti per 20 minučių. Jei dėl to sumažėtų klausytojų skaičius, tai būtų galima dalį salės uždaryti ir tuo pačiu sumažinti patarnautojų išlaidas.

NEW YORKO mieste valgyklos savininkas turėjo sunkumų gauti pinigų iš vieno savo kliento. Kartą prie sąskaitos pridėjo savo 5 metų dukros nuotrauką su pastaba: "Viena iš priežasčių, kodėl aš negaliu sumokėti sąskaitos."

aiškinti, koks jis turi būti laimingas tarybinėje tėvynėje, kad sunkiai dirba...

★

Tai man primena pirmojo bolševikmečio nuotyki, apie kurį vėliau pasakojo vienas panevėžietis Lietuvoje.

Į nusavintą dvarą partija iš Panevėžio atsiuntė buhalterio ir partorgo pareigoms jauną vyrųką, tokį Maušą Melamedą. Tas tuoj ir išrėžė buvusiams dvaro kunečiams prakalbą:

--Dabar jūs laisvi. Viskas jūsų. Atėjo geras laikas. Aš viską pasakysiu, ką jums daryt. Ar kit, akėkit, sėkit, pjaukit. Dabar visi turim dirbti daugiau, negu prie buržujų...

--O ką pats čia veiksi? -- paklausė vienas muzikas.

--Tai ne tavo reikalas! Jūs tik dirbkite, o aš užhrrašysiu į knygą...

kodėl man reikia pinigų." Po kurio laiko jis gavo sąskaitą atgal, prie kurios buvo pridėta blondinės nuotrauka ir prierašas: "Viena iš priežasčių, kodėl aš negaliu sumokėti sąskaitos."

★

UKININKAS užpyko, kai jam buvo pareikšta, jog jo žmonos laidotuvių išlaidos negali būti atskaitomos iš mokesčių, ir pasakė: Jūs skaitot nuostoliu kai karvė nugaišta, o čia juk rimtesnis reikalas.

★

ILGA eilė žmonių stovėjo prie mokesčių informacijos langelio. Vienas prasiveržęs į priekį norėjo sužinoti ar jis galės paklausti vieną klausimą. Tarnautojui nurodžius, jog jis privalo stovėti eilėje kol ateis prie langelio, pilietis piktai pareiškė, jog jis norėjęs tik paklausti, kur yra vyrų išvietė.

★

ŠIMTAS Douglas žmonės inžinierių buvo perkelti iš Long Beach į Santa Monica. Kadangi šiame Los Angeles priemiestyje nuomos yra aukštos, tai inžinieriai susitarė su Stewart Air Service bendrove, jog šį už 50 dol. per mėnesį inžinierius nuvežė ir parvėžė iš darbo.

Dagis darbas "Mano tėviškės žmogus", dailės parodoje Chicagoje.

V. Vaitiekūno darbas "Atsisveikinimas", iš dailės parodos Chicagoje, Jaunimo Centre.

LIETUVA IR ŠIOMET DALYVAUS PASAULINĖJE PREKYBOS IR PRAMONĖS PARODOJE CHICAGOJE

Neseniai LB Chicagos Apygarda buvo sukvietusi lietuviškos spaudos bendradarbius pasitarti ir pasirūkinti dėl Lietuvos skyriaus įrengimo Tarptautinėje prekybos ir pramonės parodoje Chicagoje, kuri prasidės šiemet, birželio 25 d.

Parodos komitetas ir šiemet Lietuvą (ne kaip tautą, bet kaip nepriklausomą valstybę) pakvietė parodoje dalyvauti per jos teisėtą atstovą kons. P. Daužvardį Chicagoje. Pernai Lietuva vienintelė iš bolševikų pavergtųjų tautų dalyvavo parodoje. Atrodo, taip bus ir šiemet.

Apygardos Informacijos vedėjas Jonas Vaičiūnas, posėdį atidaręs ir paaiškinęs kokių reikalų čia esama sukvieisti, tolimesnį žodį perdavė Apygardos pirmininkui J. Jasaičiui, kuris visą reikalą, bėdas ir nepagadą nusivietė aiškiai kaip ant delno.

Pernai parodoje Lietuvos skyrių įrengė Chicagos Lietuvių Prekybos Rūmai, bet šiemet griežtai atsisakė, nes pernai su-

silaukė ne tik apšėiai kritikos, bet ir 500 dol. grynųjų nuostolių... Tada konsulas kreipėsi į visos Šiaurės Amerikos Lietuvių Prekybos Rūmus, bet ir šie papurtė galvą. Tuomet konsulas kreipėsi į visokias lietuviškas organizacijas, dideliai bagotas ir biednesnes, į veiksmus rykiuojančius ir nerikiuojančius, bet visi kaip vienas numojo ranka. Girdi, -- čia nėra biznio...

Sausio 10 d. kons. P. Daužvardis kreipėsi į LB Chicagos apygardos valdybą, išdėstydamas visas nesekmes ir mūsiškas nepagadas ir klausdamas -- gerbiame, ar jūs nesutiktumėte tą reikalą pasiimti tvarkyti? Bendruomenė taip pat žino, kad "nėra biznio", bet yra reikalingas būtinai, degantis ir nepažįstotinas. Ypač, kad šiais metais parodoje dalyvaus ir mūsų valstybės grobikė -- Sovietų Sąjunga.

Sausio 20 d. Jaunimo Centre įvyko visų organizacijų atstovų ir visų, kuriems tas reikalingas, tikrai rūpi, susirinkimas, kuria-

me vienbalsiai buvo nutarta, jog dalyvavimas parodoje yra būtinas ir kad visą našta ant savo pečių turi pasiimti bendruomenė. Kažkuris iš posėdininkų nejuokais pastatė klausimą:

- Bet kaip čia dabar bus, ištikrųjų... Ar negali Vlikas ar kiti veiksniai dideliai užsirišinti, jog Lietuvą tokiam dideliame forume atstovaus ne jie, o Bendruomenė...

- Neturėkite baimės... -- nusišypsojo p. Jasaitis. -- Lietuvą parodoje atstovaus ne LB, bet mūsų diplomatiniai atstovai. Bendruomenė tik pagelbės, nešdama visą organizacinę našta, nes visi kiti juk atsisako...

Lietuvos paviljonas bus nedidelis (20X20 pėdų) ir rasis šalia mums draugingų Filipinų. Kada bendruomenė nuskubėjo į parodos komitetą, didesnių vietų jau nebebuvo, buvo likę tik keturi tokie maži "pleiseliai". Bet ir už tai reikėjo sumokėti 800 dolerių. Prekybos ekspertai siūlė ir dabar dar tebesiūlo (B.

Babrauskas, Draugas, vas. 20d.) kad parodoje Lietuvą reiklia ne tik dailiai reprezentuoti, bet ir iš peties pabizniauti. Žinoma, biznis yra neprasas dalykas. Bet kuomi mes bizniausime? Mielas B. Babrauskas siūlo pardavinėti gausingus odos, medžio, gintaro, juostų, tautinių drabužių ir panašius gaminius. Sako, reiklia tuojau sukvieisti tų gaminių prekybininkus ir pramonininkus, kad jie suspėtų tų gaminių galybę prigabenti lyg parodos... Siūloma už pirtvaros išikurti Andriuliui su savo sūriais.

Bet ar mes turime tų siūlomų prekių masinę gamybą ir ar sugebėtume jų parodai pristatyti "galybę"? Sakysime, vargu jau galėtume šimtatūkstantinius parodos lankytojus aprūpinti tautiniais drabužiais...? Vėl, tokios gintaro išdirbystės, kuri mums yra tikrai charakteringa, mes visai neturime. Michigano ežere gintaro nėra. Jei ką čia ir prisigauname -- tai išpavergtos Lietuvos, su įrašu "Made in USSR". Negi tokius pardavinėsime... Ne, kaip ir užsirekomenduotume su bolševikiška -- stachanoviška gamyba. Štai pavyzdys. Vienas pažįstamas gavo iš Lietuvos dovanų gintarinius "akalioņikus". Teisybė, gražūs. Tai ir pasipuošė šventadieni. Bet kai vakare nusirengė, tai gintarų jau nebe -- jie buvo nubirę... Baltinių rankogaliuose kabėjo tik bevertės blėkutės... Matyk, tokia jau bolševikiška gamyba "pagal planą..."

Gal linksmesnis dalykas su Andriulio sūriais. Tur būt, jų galima prigabinti kiek reikiant. Dar galėtų prisidėti Pakštas su "Skaidriąja" ir Vaitkevičius su savo "Skanėsto" kumpiais. Nors tie kumpiai nėra išpopuliarinti nė lietuvių tarpe, bet ką gali žinoti, kitataučiams gal ir labai patiktų ir jis suvartytų į ožio rangą visus lenkiškus kumpius, nors lenkai savo kumpiams yra išsinomavę didžiulį parodos plotą.

Visa bėda, kad tokiam mažame plotelyje, kokį mes turime, viskas sutilti negali. Vėliau buvo sugalvota ir susimesta, kad parodoje mes galime turėti ir du paviljonus: vieną grynai reprezentacinį, o kitą prekybinį. Bet jau buvo pervėlu -- visos vietos ir vietelės parodoje jau buvo išnuomosios klaurai... Matyti, mūsiškiai bizniariai laiku apie tai ne nepagalvojo. Todėl pesimistai dabar siūlo mūsų skyriuje išstatyti pardavimui tikrai garsųjį "Šimkaus grabą", kuris buvo vežiojamas su dideliu pasisekimu Chicagos vidurmiestyje, kai "draugas" Chruščėvas Amerikon atvyko...

Bet kaip, kas ir kur bebūtų, o Lietuva parodoje dalyvauja. Bendruomenė, kuri yra ne vieno ir nekeikiama, jau neša visus rūpesčius. O mūsų visų pareiga paremti pečiū Bendoruomenę jos labai gerame darbe ir pasiryžime. Šio žygio išlaidos sieks apie 3000 dolerių. Vargšė Bendruomenė neturi pinigų, o vien tik kilnius ir gerus norus. Tai iš kur imsime tuos reikalingus dolerius? Aišku, teks eiti su kepure rinkti pas žmones, tebeturintius dar skaisčią lietuvišką širdį. Žadama išsiuntinėti aukų lapus, kurie vėliau bus gražiai įrišti į knygas ir išstatyti toje pačioje parodoje.

Pernai mūsų tautinė vėliava plėvesavo ne tik parodoje, bet ir Chicagos vidurmiestyje, o visa svetimoji spauda, TV ir radijas mūsų skyrių minėjo išskirtinai. Reikia manyti, kad šiais metais atkreipsime dar didesnę visų dėmesį, nes šalia mūsų dalyvaus ir mūsų "zladiejus" -- Sovietų Rusija.

Žinoma, jie rėks, šauks, triūbys, kad prieš dvidešimt metų jie "išlaisvino" Lietuvą iš buržujų ir kapitalistų... Todėl mes tvirtai ir vieningai turime suręmti pačius ir kaip reikiant atsispirti. Planuojama išleisti atitinkamą reprezentacinį leidinį apie Lietuvą, kuris būtų pardavinėjamas šalia nemokamai dalinamų brošiūrų. Visi privalo žinoti, kas mes esame, ko mes norime ir kas su mumis atsitiko...

Alb. V-nas

KOVO MĖNUO LITUANUS ŽURNALO PARAMAI

Mieli lietuviai,

LITUANUS žurnalui Remti Komitetas skelbia š. m. kovo mėnesį LITUANUS žurnalo vajeaus mėnesiu, kurio metu bus telkiamos aukos šiam leidiniui paremti.

Komitetas kreipiasi į visą lietuvišką visuomenę ir maloniai prašo suprasti akademinio jaunimo norą dirbti Lietuvos naudai ir šį jo darbą auka paremti.

Lietuviško akademinio jaunimo vardu LITUANUS žurnalui Remti Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems lietuviams už jų malonią paramą, kurios dėka tebus įmanomas šio Lietuvai prasmingo darbo tęsimas.

LITUANUS žurnalui Remti Komitetas

V. Kamantas, J. Smetona, N. Kersnauskaitė, V. Kasperavičiūtė, R. Minkūnas, J. Gailiūšytė, L. Ješmantaitė, Č. Melsbakas

Lietuviai radijo ir televizijos aparatų reikalais kreipiasi į

BALYS Radio and Television PARDAVIMAS IR TAISYMAS

Čia pat gausit elektrinius reikmenis, plokšteles, filmas, atvirkus.

2646 West 71 St. Telef. PR 8-5374
Chicago 29, Ill.

EAGLE STAMPS DAR PADIDINA SUTAUPAS

the **MAY** co's (2) **BASEMENT** stores

G R I E B K !

Taip žinomi, kad mes prieš
išpardavimą nuėmėm ženklelius

PAVASARINIŲ KOSTIUMŲ IR PALTŲ

39.90

KIEKV.

Perkant
išsimokėjimui
nereikia
mokėti
iki
balandžio 1 d.

ŽINOMAS
GAMINTOJAS
\$50-\$55-\$59
VERTĖS

KOSTIUMAI:

Puikus pasiūvimas prisilaikant naujų šiems žinomos gamybos kostiumams... šiais metais labiausiai mėgstamu medžiagu... visos vilnonis... šiais metais mėgiama spalva... visos užbaigimas be prie. kaistų.

DYDŽIAI:

Regular ----- 36 to 46
Shorts ----- 36 to 42
Short Stouts ----- 40 to 46
Stouts ----- 40 to 48
Longs ----- 37 to 46

PALTAI:

Jus patenkins puikus išbaigimas, parankus ir naujas 1960 m. paltu stilius. Šiais metais mėgiama tamsūs ir vidutinio atspalvio pilki, mėlyni, rudi iš naujai susukto siūlo ir naujai išaustos medžiagos.

DYDŽIAI:

Regulars, Short,
Longs ----- 36 to 46

The May Co.'s
Basement Men's
Clothing Department,
Downtown
and On the Heights

Gaile, paštu ir telefonu
užsakymai nepildomi

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirinkit su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: MArket 2-4867

LIETUVIŠKI SCRIAI, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę
.....
Nurodykit adresą:
..... Name
..... No. Street City State

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Akademikų Skaučių Draugovės pirmininkė yra: Dalė Germanaitė, sekretorė — Audronė Gelažytė, išdėninkė — Genė Maciulevičiūtė.

• Korp! Vytis pirmininku yra Vitas Koklys, sekretorius — Gintautas Neimanas, išdėninkas — Algis Muliolis. Bendrus reikalus abi valdybos pakvietė atstovauti Mirgą Kiziųnė.

• Pernai atkurtoji DLK Kėstučio dr-vė vis stipriau pasireiškia Clevelando Pilėnų tunte. Vas. 14 d. vilkiuko įžodį davė — Jurgis Bakūnas, Remigijus Damušis, Jonas Ežerskis, Povilas Mockus, Skauto įžodį davė šie kėstutėnų kandidatai — Jonas Grigaliūnas, Giedrius Lazdinis, Petras Matulevičius ir Alfredas Urbonavičius. DLK Kėstučio dr-vėje veikia dvi grupės: vilkiukai — vadovaujami v. sl. Pauliaus žygio ir skautai — vad. skltn. Šarūno Lazdinio.

JUOZAS P. MULL-MULIOLIS, kuris demokratų sąrašuose kandiduoja į Ohio valstijos atstovus, Clevelande minint Vasario 16 šventę, visuomenei buvo pristatytas ir paprašytas, kad jo kandidatūra, kaip gero lietuvių, visų būtų remiama. Ir ne tik lietuvių remiama, bet ir kaimynai kitataučiai paraginti, kad taip pat remtų. Pirminiai rinkimai įvyksta gegužės 3 d. Juose būtina dalyvauti ir bent vieną lietuvių atstovą į tą svarbią instituciją pasiųsti. Nuotraukoje J. P. Muliolis kalba Vasario 16 minėjime.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Vasario 16-sios minėjimas Clevelande buvo pradėtas pamaldomis šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Nuotraukoje muz. P. Ambrazo diriguojamas parapijos choras ir sol. F. Kaminskas, V. Bacevičiaus nuotrauka

Pasisekės Balso vėjus Newark

Newarko (New Jersey) 35-to Balso skyriaus vėjus pasibaigė. Vėjų vykdė specialiai sudarytas komitetas, kuriam pirmininkavo kun. Petras Totoraitis. Į komitetą įėjo J. Trečiokienė, I. Dilienė, V. Audėnas ir B. Šarkenis. Vėjų globojo prel. Ignacijus Kelmelis.

Vėjus skaitomas pavykęs: surinkta \$ 909.16, kas negausiai Newarko kolonijai nėra mažasuma. Aukos buvo renkamos aukų lapais. Toliau gyvenantiems buvo siunčiami laiškai (išsiųsta 300 laiškų, o sugrįžo 42 su \$255.00). Kad žmonėse šalpos idėja būtų gajesnė, komitetas gruodžio 6 d. buvo pasikvietęs žurnaliste S. Narkelūnaitę su filmu iš Vokietijos lietuvių gyvenimo (atsilankė virš 100 žmonių), o sausio 10 d. buvo surenkta vakariėnė. Šie du parengimai vėjus rezultatus padidino.

Aukos rinko ir surinko dolerių: S. Kontrimas — \$100.00, K. Trečiokas — \$80.00, I. Dilienė — \$72.00, kun. P. Totoraitis — \$64.00, K. Šipaila — \$53.00, B. Šarkenis — \$43.00, V. Mačinskis — \$37.50, J. Trečiokienė — \$35.00, E. Mažionis — \$25.00, P. Purnas — \$25.00, V. Audėnas — \$13.00, J. Čepulis — \$12.00, O. Pocienė — \$12.00, B. Venskienė — \$5.00.

Žymesnes sumas aukojo: Po \$25: M. Daukšytė, Freeholdo Lietuvių Klubas, J. Kralikauskas, L. Šušys, kun. P. Totoraitis, A. ir K. Trečiokai ir M. Vaitkevičiūtė, \$23: S. ir J. Kontrimai, \$20: SLA 245 kuopa, Po \$15: Dr. A. Didžiulis, Dr. S. Kunys ir Ed. Mažionis, Po \$10: ALB Newarko Apylinkė, Baltrušaičiai, A. Beržinskis, I. ir V. Diliai, Dr. T. G. Hanlon, Jatuilių šeima, "Kaunas" Bus Co., V. Kiukys, L.R.K. Moterų Sąjungos 68 kuopa, Package Express Co., Br. Skudžinskas, Dr. J. Staknevičius, K. Šipaila, Šv. Jurgio Draugija ir Trentono lietuvių klubas. Po \$5: A. ir A. Andrews, J. Armanavičius, N. ir V. Audėnai, J. Avižienis, A. Baltutienė, M. ir M. Barauskai, Birutės Draugija, M. Bujauskas, J. Čepulis, A. Davis, P. Elseika, K. Galiauskas, G. Gedmintas, Dr. I. Giedrikis, J. ir O. Giraičiai, K. ir F. Graudžiai, R. Grazevich, G. ir V. Jančiauskai, V. Jokūbaitis, A. Juškevičius, V. Kalašinskis, M. Kaselis, A. ir P. Kazanauskai, Prel. Ig. Kelmelis, V. Kiaunė, J. Kymontas, K. Kolaitis, G. ir V. Kvedarai, Lietuvos Vyčių 29 kuopa, V. Liobis, J. Lukas, V. Mačinskis, M. ir I. Matuliai, Newarko Lietuvių Demokratų Klubas, Newarko Moterų Klubas, J. Naušėdas, R. ir R. Ošlapai, M. Penkauskienė, O. ir S. Pociai, A. Ramonas, J. ir S. Savickai, B. Šarkenis, J. ir E. Šišai, O. Šulinskienė, V. Tumelis, Mrs. G. Trybulas, E. ir B. Vembrė, A. ir V. Vosyliai, M. Zeman, V. Zoštautas ir A. Žukauskas. Kiti aukojo po mažiau.

Komitetas taip pat surinko ir Balso Centrai pristatė 1400 svarų dešimt rėbų.

Vajaus komitetas dėkoja aukų rinkėjams ir visiems aukotojams, o taip pat V. Krūmėnienėi, M. Janušonienėi, P. Česaitienei ir J. Kazakevičienei, ruošusioms vakariėnę, ir N. Audėnienėi, daug dirbusiai prieš laiškų išsiuntimo.

Vajaus Komitetas

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antradi., ketvirtadi.,
penktadi.

Tik susitarus trečiadieniais.

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas
uždarytas.

Šeštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

Geriausios sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

V. RICKUS PAINTING-DECORATIG INC.

RESIDENCINIS IR KOMERCINIS DAŽYMAS

Korporacija turi pilnus apdraudimus. Įkainavimai nemokami. Klientų patogumui turime taip pat specialistus medžio, tinko ir kitiems namų remonto darbams.

Dabar jau yra pats laikas tartis dėl pavasario darbų.

Telefonuokite: PO 1-6035

658 E. 162 St., Cleveland, Ohio

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

nuo š. m. sausio mėn. 1 dienos

LIETUVIŲ SVETAINĖS NAMUOSE

851 HOLLINS ST.

BALTIMORE 1, MD.

atidarė savo skyrių. Priimami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir visas kitas Sovietų Sąjungos valstybes.

Istaigoje gausus pasirinkimas įvairiausių prekių prieinamomis kainomis.

Skyriui vadovauja
VLADAS BAČANSKAS

TELEFONAI: MU 5-5787 LE 9-6054

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

JŪSŲ DRAUGAMS

DIRVOS
BŪTINAI
REIKIA

DIRVA jau eina triskart per savaitę, ir ji vis turtėja žiniomis bei vaizdais iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

KAS DIRVOS NESKAITO — DAUG NUSTOJA!

Kodėl jūs savo draugams tik linkit viso geriausio?

Jūs verčiau jiems tai padarykit:
pasirūpinkit, kad jie gautų DIRVĄ!

Tada Jūsų linkėjimai jiems pildysis
pusantro šimto kartų per metus!

Užpildykite ir atsiųskite mums šią atkarpą:

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Kaip mano dovaną, už kurią apmoku naujiems skaitytojams taikomu papigintu tarifu:

už 3 mėnesius — \$2.00 ☐

už 6 mėnesius — \$4.00 ☐

už pirmus metus — \$8.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame langelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

"Kiek kaštuoja žmogus Amerikoje?" — Jurgis Balsys (R. Zorska) V. Mariūno dramoje "Melas šventykloj", kuri bus vaidinama Clevelande kovo 12 d. Slovėnų salėje.

V. Plodžinsko nuotrauka

KAS IR KUR?

• **Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga** dailės darbų parodą atidaro Chicagoje, Jaunimo Centre, kovo 5 d., 6 val. vakaro Parodos lankytojai galės pareikšti savo nuomonę ir balsuoti, kuris paveikslas geriausiai patiko.

• **Pedagoginiame Lituanistikos Institute** kas šeštadienį po 2 valandas lituanistas Domas Velička dėsto pagrindinį rašybos, morfologijos ir sintaksės kursą tiems studentams, kurie dėl įvairių aplinkybių anksčiau negalėjo išeiti pilno aukštesniosios mokyklos lietuvių kalbos kurso. Ši klausytojų grupė susidarė jų pačių iniciatyva ir dirba jau antrus metus. Šioje grupėje eina ma ir iškalba (retorika), kurią dėsto tėvas Br. Markaitis, S. J.

• **Dirvos bičiulis Dr. P. Švarcas**, iš Mascoutah, Ill., siųsdamas metinę prenumeratą, atsiuntė ir \$5.00 auką.
• **A. Skardžius**, Dirvos skaitytojas iš Sault Ste Marie, Canada, mokėdamas metinę prenumeratą, atsiuntė ir \$5 auką.

JŪRŲ SKAUTŲ DEŠIMTMETIS

Lietuviškoji jūrų skautija Chicagoje (1,24) atšventė savo veiklos dešimtmetį. Šventė pradėta pamaldomis tėvų Jezuity koplyčioje. Jas atnašavo ir pamokslą pasakė jūrų sk. kapelionas tėv. J. Raibužis, SJ.

Iškilmingoji sueiga pravesta Jaunimo Namuose. Bebrailiniai jūrų sk. buvo atžymėti specialiais jaunių j. sk. ženkliais. Pirmieji garbės ženkliai įteikti bebrų steigėjui j.v.s. K. Aglinskui ir I-jo bebrų laivo vadui j. ps. E. Šimaičiui.

Jūrų skautijos veiklą Chicagoje apžvelgė tūntininkai v.v. A. Butkevičius ir s. A. Gasnerienė. Pradžią davė kpt. M. Kučiuo laivas Lituanicos tunte. Tolimesni augimą ir plėtimąsi atpasakojo j. ps. B. Juodelis. Šventės dalyvius sveikino JAV Vid. Rajono Seserijos vadeivė v.s. J. Aglinskienė, Brolijos s. VI. Vijeikis, LSB Jūrų Skyr. vedėjas j.s. L. Knopfmilleris ir kt.

Chicago Kernavės tunto atstovės su tūntin. Plaušinitiene įteikė dvi puikias Vilniaus verbas Juodkrantės t. jūrų skautėms ir Baltijos Jūros tūntui tautinę juostą prie vėliavos.

Svečiai buvo pavaišinti marmyčių ir jūrų skaučių paruoštais ir pasidžiaugė puikia menine

Dalis žiūrovų, dalyvavusių Vasario 16 minėjime Chicagoje, Marijos Aukšt. Mokykloje, klausosi senatoriaus Douglas kalbos. Pirmoj eilėj matomi: Gaučys, prel. Krupavičius, Bičiūnas, Blinstrubas, konsulas Daužvardis su poniu, Gugienė, dr. Biežis ir kiti.

V. Noreikos nuotrauka

programa. Uždaromąjį žodį tarė j.v.s. K. Aglinskas.

BURIavimo KURSAI

Šiuo metu Chicagoje tęsiama buriavimo ir jūrų sk. vadovų kursų 2-ji dalis. Darbai vyksta Jaunimo Namuose, kas sekmdienį. Kursams vadovauja senj.

A. Šlapkauskas, o lektoriauja Korp! Gintaras nariai. Dar tebegalimas pernykščių kursų 1-sios dalies konspektas. Suinteresuotieji tesikreipia į Baltijos Jūros tūntin. A. Butkevičių, 4750 S. Rockwell Ave., Chicago 32, Ill. (telefon. VI 7-3047). Kaina \$2,00 vienas egz.

baigus buvo sugiedotas Lietuvos Himnas.

Dainininkė L. Korsak gražiai padainavo kelias dainas. Publika mielai dainininkei gausiai plojo. Akompanavo muz. Stasys Kalvaitis.

Mokytoja Ona Razutienė, iš Los Angeles, publikai pristatė Lietuvių Bendruomenės jaunių grupę, kurie gražiai padėklamavo, padainavo ir pašoko. Jiems akompanavo muz. J. Bertulis.

Mok. O. Razutienė ir K. Liaudanskas tarė žodį apie jaunių grupę, kvietė Long Beach jaunimą prie jų prisidėti ir bendrai dirbti. Po šios dalies programos J. A. Krančius visiems dalyviams gražiai padėkojo ir kreipdamasis į jaunimą priminė, kad jie turi mylėti Ameriką, kurioje jie dabar gyvena, bet taip pat mylėti tėvų ir Lietuvą, kur tėvai yra gimę. Visuomet atmint, kad jie yra lietuviai ir niekuomet nesigėdint save lietuviais vadinti.

Po trumpos pertraukos Klubu narės A. Savely anūkai: Kathleem ir Nark Walker, Andrea ir Susan Thomson talentingai pagrojo akordeonu, gitara ir pianinu. Publika jiems nepagalėjo katučių.

Šokiams grojo Long Beach Lietuvių Klubu orkestras: Stasys Kalvaitis, Wm. Matus ir V. B. Archis. Protarpiais muz. Stasys Kalvaitis pianu skambino

Niekad nesigėdinkit save lietuviais vadinti...

IŠ PACIFIKO PAKRANTĖS

Lietuvių Klubas Long Beach, Cal. pirmą kartą suruošė vasario 16-tos minėjimą, įvykusį vasario 21 d., 1960, Morgan Hall, Long Beach, Calif.

Susirinko didelis būrys svečių ir narių, daugelis iš Los Angeles ir jos apylinkių. Garbės stalas buvo papuoštas iš Lietuvos atsiųstomis staltiesėmis (paskolino O. Mekišienė). Stalus puošė gėlės, Amerikos ir Lietuvos vėliavėlės. Salę puošė didelės Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Ant sienos kabojo lino rankšluostis su Lietuvos Himno žodžiais. Iškilmes atidarė pirm. V. B. Archis, kuris paprašė J. A. Krančų vesti tos dienos programą.

Buvo sugiedotas Amerikos Himnas, dainininkei F. Korsak pritariant. Pristatyti garbės svečiai: Lietuvos konsulas Dr. J. J. Bielskis ir ponis, prof. Mykolas Biržiška, muzikas J. Bertulis, K. Liaudanskas (Liet. Bendruomenės apyg. pirm.),

dainininkė F. Korsak, Dr. ir ponis J. J. Russell ir svečias iš Chicagos John J. Russell, Dr. Ch. Fitzgerald ir mokytoja Ona Razutienė ir daugelis kitų. Svečių tarpe matėsi K. Lukšis iš Santa Monica, Calif.

Konsulas Dr. J. J. Bielskis kalbėjo apie Vasario 16, o ponis Ona Bielskienė pasakė gražią kalbą apie Vasario 16-tos Gimnaziją Vokietijoje, prašydama tą Gimnaziją remti aukomis. Tam tikslui buvo surinkta \$70.17. Pinigai įteikti pirm. V. B. Archiui, kuris apsiėmė juos pasiųsti Vasario 16-tos Gimnazijai, Vokietijoje.

J. A. Krančius visiems nuoširdžiai padėkojo ir pats tarė žodį, pagerbdamas Lietuvos Nepriklausomybės akto dalyvį prof. Mykolą Biržišką. Taip pat pabrėžė, kad Lietuvių Klubas ateity stengsis dar iškilmingiau minėti Vasario 16-tąją. Oficialiai programai pasi-

PAIEŠKOMI

Brotauskienė, Pranciška, iš Švenčionių.
Burba, Pranas
Čeponis, Vincas
Gudelis, Antanas
Keniausis, Aleksas ir Juozas Kiekšė, Povilas, iš Stipinų km., Joniškėlio val.
Klupšienė, Genė
Marazas, Mykolas
Mileris, Stasys
Bacevičiūtė-Root, Tony, Boleslovo duktė, iš Raseinių, gyvenusi Oneonta, N. Y.
Rapšlaukis, Kazimieras ir Vincentas, Juozapato sūnūs
Serepinas, Antanas, Mikalojaus sūnus
Sukadelskienė - Bužinskaitė, Teresė, ir Sukadelskas, Pranas Suminckienė-Tamošaitytė, Amelė, Silvestro duktė, iš Nemakščių

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Phoenix kilmė...

PHOENIX miesto vardas reiškia mitinį Egipto paukščio vardą. Pagal padavimą, paukštis turėjęs susideginti ant altoriaus kartą per 500 metų, kad tuo būdu prisikeltų jaunas ir gražus. Miestui paukščio vardas buvo parinktas, kada ankstyvieji emigrantai Phoenix apylinkėse atrado priešistorinio žmogaus pėdsakus.

1948 METAIS vienas pilietis buvo nubaustas kalėjimo ir 5000 dol. bausme už platinimą netikrų pinigų. 1957 metais buvo paleistas iš kalėjimo su sąlyga, jog mokės piniginę baudą. Po keturiolikos mėnesių atsiuntė pirmą mokėjamą-5 dol. Tą patį padarė sekančiais dviem mėnesiais. Vėliau vėl nutilo. Tik praeitų metų pabaigoje vėl atsiuntė 25 dol. Tokiu tempu mokėdamas savo bausmę išmokės per 62 metus.

solo ir susirinkusius svečius tikrai žavėjo.

Vakarui šeiminkavo: P. Semen, P. Rudokas, M. Conrad, A. Savely ir H. Youngblodienė. Joms gelbėjo: O. Mekišius, P. Giraitis, Pola Lucas ir S. Fitzgerald. Svečiai buvo pavaišinti skaniais valgiais, namie gamintais tortais ir žagareliais. Prie kasos buvo O. Wallace, prie gėrimų George Wallace.

Atrodo, kad pirmas Vasario 16-tos minėjimas Long Beach, Calif., visais atvejais buvo sėkmingas.

P. L.

Mieliems

BALIUI ir EMILIJAI STEPONIAMS

bei kitiems artimiesiems, jų mamytei K. STEPONAVIČIENEI mirus, gilią užuojautą reiškia

Juozas Kaklauskas

EMILIJAI ir BALIUI STEPONIAMS

bei kitiems artimiesiems, jų mylimai motinai mirus, gilią užuojautą reiškia

Juozas Leimonas

A. A.

K. STEPONAVIČIENEI

mirus, EDVARDA STEPONAVIČIŲ su šeima ir gimines giliai užjaučia

Dr. V. Kožica su šeima

Mielam bičiuliui

BALIUI STEPONIUI

ir artimiesiems, mamytei mirus, širdingiausią užuojautą reiškia

Dr. K. Vyšniausko šeima

ANTANUI JONAČIUI

ir šeimai, jo motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Joana ir E., Erika ir A. Steponavičiai

Ponams

IRENAI ir PETRUI VĖBRAMS, ROMANAI ir ALLAN KARLOVE

jų brangiai mamytei, bobutei ir uošvei p. VADOPALIENEI mirus, gilią užuojautą reiškia

E. M. ir E. Vambutai

Mieliems

ALEKSANDRAI KAZĖNIENEI ir ELENAI STEMPUŽIENEI

bei jų šeimoms, brangiai mamytei, uošvienei ir senelei ANTANINAI GELEŽIENEI mirus, gilią užuojautą reiškia

Antanina ir Pranas Petraičiai Juozas Kaklauskas

E. Chicagos jūrų skautai pasiruošę vėliavų nešimui į bažnyčią Vasario 16 minėjimui.

Ivykusiame E. Chicago Vasario 16 minėjime senosios kartos lietuvės paruošė svečiams skanius užkandžius... J. Pečiūlio nuotrauka